

Bruselis, 2016 05 20
SWD(2016) 180 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

**ES žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijai, taikomi biurų pastatų projektavimui,
statybai ir valdymui**

ES žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijai, taikomi biurų pastatų projektavimui, statybai ir valdymui

1 ĮVADAS

ES žaliųjų viešųjų pirkimų (toliau – ŽVP) kriterijais siekiama, kad viešosioms organizacijoms būtų lengviau pirkti mažesnį poveikį aplinkai darančius gaminius, paslaugas ir darbus. Kriterijai taikomi savanoriškai. Kriterijai suformuluoti taip, kad atskira organizacija, jeigu, jos nuomone, tai yra tikslinga, galėtų juos įtraukti į konkurso dokumentus. Šiame dokumente pateikiami ES ŽVP kriterijai, parengti gaminių grupei „biurų pastatai“. Taip pat pateikiamas rekomendacinis dokumentas, kaip šį ŽVP kriterijų rinkinį veiksmingai įtraukti į viešųjų pirkimų procesą. Pridėtoje techninio pagrindimo ataskaitoje pateikiama išsamesnės informacijos apie šių kriterijų pasirinkimo motyvus ir nuorodos į papildomą informaciją.

Kriterijai skirstomi į atrankos kriterijus, technines specifikacijas, sutarties skyrimo kriterijus ir sutarties vykdymo sąlygas. Su kiekvienu kriterijų rinkiniu siejami du pasirinktini siekių lygiai.

- *Pagrindinių kriterijų paskirtis – užtikrinti paprastą ŽVP taikymą sutelkiant dėmesį į svarbiausią (-ias) produkto aplinkos apsaugos veiksmingumo sritį (-is) ir kuo labiau sumažinti bendrovių administracines sąnaudas.*
- *Į išsamius ŽVP kriterijus įtraukta daugiau arba aukštesnio lygio aplinkos apsaugos veiksmingumo aspektų ir jais gali naudotis valdžios įstaigos, norinčios papildomai paremti aplinkos apsaugos ir su inovacijomis susijusius tikslus.*

Reikėtų nepamiršti, kad biurų pastatų viešieji pirkimai yra itin sudėtingas dalykas, neišvengiamai susijęs su tuo, kad taikant žaliuosius kriterijus – tiek pagrindinius, tiek išsamius, – palyginti su standartiniais sprendimais, reikia geresnio išmanymo, daugiau tikrinimo veiksmų ir, bent taikant kai kuriuos kriterijus ir atsižvelgiant į viešųjų pirkimų būdą bei projekto grupės ir rangovų patirtį, didesnių išankstinių sąnaudų.

Nors ŽVP – savanoriška priemonė, svarbu pabrėžti, kad yra ir kitų ES teisės aktų, kuriais biurų pastatų aplinkos apsaugos veiksmingumas reglamentuojamas nustatant privalomus įpareigojimus. Pavyzdžiui, Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 2012/27/ES¹ 6 straipsnyje teigiama, kad valstybės narės turi užtikrinti, kad centrinės

¹ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

valdžios subjektai pirktų tik aukštus energijos vartojimo efektyvumo rodiklius atitinkančius produktus, paslaugas ir pastatus, tiek, kiek tai suderinama su ekonominiu efektyvumu, ekonominiu pagrįstumu, platesnio masto tvarumo aspektais, techniniu tinkamumu, taip pat pakankama konkurencija.

1.1 Apibrėžtis ir taikymo sritis

Šis ŽVP kriterijų rinkinys yra susijęs su biurų pastatų, įskaitant jų projektavimą, statybvietės paruošimą, statybą, jiems teikiamas paslaugas ir jų nuolatinį valdymą, viešųjų pirkimų procesu. Taikant šiuos kriterijus, produktų grupė „biurų pastatai“ apima pastatus, kuriuose daugiausia vykdoma administracinė, biurokratinė ir kanceliarinė veikla. Be to, biurų pastatas apibrėžiamas taip:

pastatas, kurio priminė funkcija – suteikti erdvę, kurioje būtų teikiamos administracinės, finansinės, profesinės ar klientų aptarnavimo paslaugos. Biurų plotas turi sudaryti didžiąją dalį viso pastato bendrojo ploto. Pastate gali būti ir kitų rūšių erdvių, pavyzdžiui, posėdžiams skirtų patalpų, mokomųjų klasių, darbuotojams skirtų ar techninių patalpų.

Biurams priskirtini pastatai valstybėse narėse bus priskiriami prie konkrečių planavimo ir naudojimo kategorijų. Sąvoka „didžioji dalis“ valstybėse narėse gali skirtis, bet paprastai tai atitinka 50–80 proc. pastato. ŽVP kriterijai netaikomi automobilių stovėjimo aikštelėms, įrengtoms už pastato fizinės ribos arba sklypo prie jo. Šie kriterijai taikomi ir tada, kai vykdoma kapitalinė biurų pastatų renovacija. Tokia renovacija Pastatų energinio naudingumo direktyvoje 2010/31/ES apibrėžiama taip:

a) visa pastato atitvarų arba techninių pastato sistemų renovacijos kaina sudaro daugiau kaip 25 proc. pastato vertės, neįskaitant žemės sklypo, ant kurio stovi pastatas, vertės; arba

b) renovuojama daugiau nei 25 proc. pastato atitvarų ploto.

Šiame kriterijų rinkinyje pateiktos rekomendacijos, taikytinos tiek renovuojant esamus, tiek statant naujus pastatus. Kriterijai papildomi naujo arba renovuojamo biurų pastato planavimo ir viešųjų pirkimų rengimo proceso rekomendacijomis. Rekomendacijose nustatyti šie pagrindiniai šio proceso etapai:

- preliminarus apimties ir galimybių nustatymas;
- išsamus projektas ir kreipimasis dėl leidimų;
- ardymo, griovimo ir statybvietės ruošimo darbai;
- pastato statyba arba kapitalinės renovacijos darbai;
- energijos sistemų įrengimas ir energetinių paslaugų teikimas;
- užbaigimas ir perdavimas;
- infrastruktūros valdymas;
- pastato įvertinimas pradėjus juo naudotis.

Konkretūs šio proceso, kuriam vykstant rengiami oficialūs viešieji pirkimai ir kuriam taikomi kriterijai nustatyti šiame dokumente, etapai apibūdinti 1.2 skirsnyje.

Energetinės paslaugos Direktyvoje 2012/27/ES² apibrėžtos taip:

„energetinė paslauga – fizinė nauda, naudingumas ar gėrybė, sukuriami derinant energiją su energetiškai efektyvia technologija ar veiksmu, kuris gali apimti eksploatavimą, techninę priežiūrą ir kontrolę, būtinus teikiant paslaugą, kuri teikiama pagal sutartį ir kurios teikimo įprastinėmis sąlygomis atsirado patikrinamas ir išmatuojamas ar apskaičiuojamas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas ar sutaupyta pirminės energijos“.

Kai biurų pastatams taikomi ŽVP kriterijai, rengiant energetinių paslaugų viešuosius pirkimus pirmiausia dėmesys skiriamas tam, kad energetinių paslaugų teikėjai, kaip antai energetinių paslaugų bendrovės (EPB), į biurų pastatą tiekų mažos arba nulinės CO₂ emisijos energiją arba kad tokia energija būtų tiekiamą pagal Direktyvoje 2012/27/ES apibrėžtą sutartį dėl energijos vartojimo efektyvumo.

Remiantis EN 15221³, infrastruktūros valdymas apibrėžiamas taip:

integruoti organizacijoje vykdomi procesai, kuriais siekiama teikti ir plėtoti sutartines paslaugas, dėl kurių palaikomas ir didinamas organizacijos pagrindinės veiklos veiksmingumas.

Taikant šiuos kriterijus, „pagrindinė veikla“ – biurų pastato eksploatavimas, susijęs su pagrindine EN 15221 nustatyta sritimi, t. y. erdve ir infrastruktūra, ir apimantis veiklą, susijusią su įkeldinimo, darbo vietų, techninės infrastruktūros ir IRT sistemų valdymu.

Kiekvienai tokiai veiklos sričiai siūlomi aplinkos apsaugos kriterijai. Tie kriterijai apima svarbiausius biurų pastatų poveikio aplinkai aspektus, susijusius su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis, išmetamomis naudojant energiją pastatui eksploatuoti ir naudojant išteklius statybinių medžiagų gamybai. Tam įtakos savo ruožtu turi pastato naudojimo valdymas, laikas ir tinkamumas. Todėl nagrinėjami ir kiti veiksniai, turintys įtakos pastato naudojimo laikui ir pačiam naudojimui, pavyzdžiui, sveikatai palankios vidaus aplinkos formavimas.

Apskritai, taikant šiuos kriterijus pagrindinis dėmesys skiriamas pastatui kaip sistemai, o ne pavienėms sudedamosioms jo dalims. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad galimi ir atskiri ŽVP kriterijai, ir juos galima taikyti rengiant įvairiausių pastato sudedamųjų dalių viešuosius pirkimus. Tuo metu, kai rengtas šis dokumentas, aktualios sudedamosios dalys, kurioms nustatyti ES ŽVP kriterijai⁴, yra šios:

- sienų plokštės,
- bendros šilumos ir elektros energijos gamybos sistemos,
- vandeninių šildytuvų sistemos,
- vidaus apšvietimas,
- čiaupai ir dušo galvutės,
- klozetai ir pisuarai.

Nors šie kriterijai parengti konkrečiai biurų pastatams, daugelis reikalavimų taip pat galėtų būti naudojami ir tada, kai rengiami su kitų rūšių pastatais susiję viešieji pirkimai.

² Ibid 1.

³ EN 15221 serija, *Infrastruktūros valdymas*, 2006 m. spalio mėn. redakcija.

⁴ Europos Komisija. *Žalieji viešieji pirkimai*. Aplinkos GD, http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm.

1.2 Žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijų taikymas biurų pastatų projektavimui, statybai ir techninei priežiūrai

Projektuoti ir pirkti biurų pastatą, kurio poveikis aplinkai mažesnis, – sudėtingas procesas, ir nesvarbu, ar pastatas yra naujas, ar vykdoma jo kapitalinė renovacija. Kaip pabrėžiama Darnios statybos ir inovacijų skatinimo viešaisiais pirkimais tinklo (angl. *SCI (Sustainable Construction and Innovation through Procurement) Network*) rekomendacijose, parengtose Europos viešųjų pirkimų institucijoms⁵, viešųjų pirkimų forma ir tai, kaip į viešųjų pirkimų procesą įtraukiami ŽVP kriterijai, gali turėti didžiulę įtaką rezultatui.

Naujo biurų pastato statybos arba kapitalinės renovacijos procesą sudaro tiksli viešųjų pirkimų veiklos, kai skiriamos susijusios sutartys, seka. Ši viešųjų pirkimų seka rezultatui gali daryti didelį poveikį. Taip yra dėl to, kad kiekvienos rūšies sutartyje nustatoma tiksli pirkėjo, pastato projektavimo grupės, rangovų ir būsimų naudotojų bei infrastruktūros valdytojų sąveika. Be to, siekiant įsigyti pastatą, kurio aplinkos apsaugos veiksmingumas didesnis, kiekviena iš tų sutarčių turi pranašumų ir trūkumų.

Priklausomai nuo pasirinkto viešųjų pirkimų būdo, tam tikras sutartis galima skirti tam pačiam rangovui, bet dažniausiai sudaromos atskiros sutartys. Tam tikros sutartys gali būti įtrauktos į susitarimą dėl projektavimo ir statybos (PS) arba dėl projektavimo, statybos ir eksploatavimo (PSE), ir išsamų projektavimo procesą, pagrindinę statybos sutartį, energetikos paslaugų įrengimą ar teikimą ir net infrastruktūros valdymą galbūt koordinuoja vienas rangovas.

Todėl svarbu nustatyti pagrindines viešųjų pirkimų veiklos sekos vietas, į kurias reikėtų įtraukti ŽVP kriterijus. Tuo tikslu šie kriterijai išdėstomi taip, kad būtų atspindima įprasčiausia viešųjų pirkimų veikla ir kartu teikiamas rekomendacinis dokumentas, kuriame pateikiama bendrųjų patarimų, kaip ir kada į šį procesą būtų galima įtraukti ŽVP kriterijus. Rekomendaciniame dokumente remiamasi visoje ES vykdant kitus projektus įgyta patirtimi ir siūloma, kaip būtų galima valdyti viešųjų pirkimų seką, kad būtų gauti geriausi rezultatai, taip pat nurodomi dalykai, į kuriuos reikėtų atkreipti dėmesį pagrindiniuose proceso etapuose, ir konkreti kompetencija, kurios turint galbūt būtų galima gauti geresnius rezultatus.

Siūlomi kriterijai apima šiuos naujų arba renovuojamų pastatų viešųjų pirkimų proceso etapus. Šie etapai nustatyti kaip etapai, kuriuose bus vykdomi oficialūs viešieji pirkimai arba kuriuos reikia stebėti:

- A. projektavimo grupės ir rangovų atranka,
- B. išsamūs projekto ir veiksmingumo reikalavimai,
- C. ardymas, griovimas ir statybvietės ruošimo darbai,
- D. pastato statyba arba kapitalinės renovacijos darbai,
- E. energijos sistemų įrengimas arba energetinių paslaugų teikimas,
- F. užbaigimas ir perdavimas,
- G. infrastruktūros valdymas.

Atsižvelgiant į projekto siekių lygį ir perkančiosios organizacijos patirtį, ne visi į šį kriterijų rinkinį įtraukti ŽVP kriterijai bus tikrai aktualūs. Be to, atsižvelgiant į pasirinktą viešųjų pirkimų seką, kriterijus geriausia taikyti atėjus konkrečiam etapui. Dalis veiklos taip pat gali būti vykdoma pagal atskiras sutartis, taigi reikės tai daliai skirtų kriterijų.

⁵ SCI Network (2013 m.). Naujoviškų ir darnių statybų viešieji pirkimai. Rekomendacijos Europos viešųjų pirkimų institucijoms (angl. *Procuring innovative and sustainable construction. A guide for European public authorities*), www.sci-network.eu.

Rekomenduojama strateginius projekto aplinkos apsaugos tikslus ir uždavinius, susijusius su ŽVP kriterijų rinkiniu, nustatyti tik pradėdant vykdyti projektą. Nusprendus dėl viešųjų pirkimų būdo, reikėtų nustatyti optimalius ŽVP kriterijų įtraukimo etapus. Visais atvejais labai rekomenduojama, kad VŽP kriterijai būtų kuo anksčiau įtraukti ir į vidaus projekto planavimą, ir į viešųjų pirkimų procesą, taip užtikrinant, kad būtų pasiekti norimi rezultatai ir gautas ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas.

1.3 Pagrindinis poveikis aplinkai

1.3.1. Reikšmingiausias biurų pastatų poveikis aplinkai

Remiantis visoje Europoje surinktais duomenimis apie biurų pastatus, pats didžiausias jų poveikis aplinkai yra susijęs su energijos vartojimu naudojantis pastatu. Didžiausias poveikis daromas dėl apšvietimo, šildymo, vėsinimo ir vėdinimo. Jų sąlyginis reikšmingumas skiriasi ir priklauso nuo pastato šiluminio efektyvumo ir klimato juostos. Iš to matyti, kad labai svarbu atsižvelgti į bendrą pastato energinį naudingumą, nes gali būti galimybių gaminti švaresnę energiją.

Antras pagal reikšmingumą poveikio aplinkai šaltinis – statybos produktų gamyba. Tai susiję su naudojamais ištekliais ir teršalų išmetimu, taip pat su žaliavų gavybos, apdirbimo ir vežimo poveikiu ekosistemai. Išteklių naudojimui poveikį daro produkto gamybos metu ir statybvietėje vykstant statybos ir griovimo procesams susidaranti atliekų kiekis, o tas kiekis, palyginti su bendru medžiagų srautu statybvietėje, gali būti didžiulis. Iš to matyti, kaip svarbu projektavimas ir reikalavimas, kad ištekliai būtų naudojami efektyviai, o svarbiausios pastato dalys, į kurias reikia atkreipti dėmesį, yra grindys, stogas, konstrukcija ir išorės sienos, Taigi poveikį aplinkai būtų galima mažinti perdirbant ir pakartotinai naudojant statybines medžiagas ir produktus, taip pat išstis pastato dalis, o kartu būtų padedama plėtoti žiedinę ekonomiką.

Panašiai svarbus ir didžiulių bei sunkiasvorių statybinių medžiagų poveikis, susijęs su užpildo (natūralaus, perdirbto ar antrinio) vežimu į statybvietes. Šios medžiagos paprastai vežamos sunkvežimiais, o naudojant degalus paprastai teršalų išmetama daugiau arba tiek pat, kiek ir gaminant tokias medžiagas. Kai šios medžiagos vežamos didesnę negu 25 km atstumą, dėl išmetamų teršalų gali labai padidėti poveikis aplinkai, daromas pagrindinių pastato dalių gamybos etape. Siekiant kuo labiau sumažinti su vežimu susijusį išmetamų teršalų kiekį, būtų galima skatinti mažesnę poveikį darantį transportą – vežti šias medžiagas geležinkeliais ar plukdyti laivais. Galiausiai, naudojant perdirbtas medžiagas, pavyzdžiui, statybines ir griovimo atliekas, būtų galima plėtoti tokių medžiagų rinką, kartu siekiant ES žiedinės ekonomikos tikslų, ir gauti naudos efektyviai naudojant išteklius.

Dar vienas svarstytinis veiksnys – pastato ir jo dalių naudojimo laikas, kartais dar vadinamas naudingo tarnavimo laiku. Paprastai kuo ilgesnis pagrindinių pastato konstrukcijos dalių naudojimo laikas, tuo mažesnis jų poveikis aplinkai per visą gyvavimo ciklą. Tačiau tai reiškia, kad apskritai per visą pastato naudingo tarnavimo laiką pirmumas teikiamas viso pastato energiniam naudingumui visą gyvavimo ciklą (įskaitant ir naudojimo etapą, ir statybinių produktų gamybą). Dar vienas svarbus aspektas, į kurį perkančioji organizacija turėtų atsižvelgti siekdama pailginti pastatų naudojimo trukmę – projektas turi būti parengtas taip, kad, pasibaigus pastato naudingo tarnavimo laikui, pastatą ir jo konstrukciją būtų lengviau pritaikyti kitai paskirčiai.

Naudingo tarnavimo laikui įtakos gali turėti ir kiti veiksniai. Pvz., pastato funkcionalumas, t. y. sveikatai palanki ir patraukli darbo aplinka, gali padėti pailginti naudingo tarnavimo laiką ir maksimaliai sumažinti renovacijos poreikį. Turima įrodymų, kad sveikatai palankiame pastate, kurio patalpų oro kokybė gera ir kuriame esama dienos šviesos, darbuotojų darbo našumas didesnis, rečiau neatvyksta į darbą dėl ligos.

Įvairios naudos galima gauti integruvus su gamta susijusius sprendimus – pasirinkus žaliuosius stogus ir sienas, lauke ir vidaus kiemuose įrengus gamtos kampelius, naudojant darnias miestų drenavimo sistemas, prie gatvių pasodinus medžius, – kartu būtų remiama biologinė įvairovė. Manoma, kad tokios priemonės būtų lietaus vandens

nuotėkio ribojimas, šiluminio naudingumo didinimas naudojant natūralų vėsinimą, patalpų oro kokybės gerinimas ir patrauklesnės bei našumą skatinančios darbo aplinkos formavimas.

1.3.2. Statybinių medžiagų gyvavimo ciklo poveikio mažinimas

Kaip buvo pabrėžta, statybinės medžiagos siejamos su reikšmingu poveikiu aplinkai. Taikydami kriterijus, pirkėjai ir konkurso dalyviai gali keliais būdais vertinti poveikį ir rinktis mažesnio poveikio pastatų dalis.

Taikant kriterijus, galima atlikti bendrą medžiagų poveikio visą jų gyvavimo ciklą analizę, kad dalyviai ir jų projektavimo grupės galėtų nuspręsti, ką būtų galima patobulinti. Šiais kriterijais nustatomi nemaži techninio pobūdžio reikalavimai, taigi jie itin tinkami, kai projektai pažangesni ir įgyvendinami patyrusių projektavimo grupių. Kai kurie kriterijai susiję tik su konkrečiais pastato gyvavimo ciklo etapais. Jais siekiama skatinti priemones, kuriomis būtų galima mažinti žinomą konkretų poveikį, ir siūloma su tuo susijusių galimybių, kaip būtų galima patobulinti kai kurias konkrečias medžiagas. Šiais kriterijais nustatomi mažesni techninio pobūdžio reikalavimai, taigi jie labiau tinkami, kai projektai ne tokie pažangūs, o juos įgyvendina mažiau patyrusios projektavimo grupės.

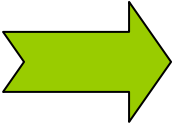
Pirkėjams siūlomi toliau nurodyti sutarties sudarymo kriterijai (jie išdėstyti mažėjančia siekių ir techninio sudėtingumo tvarka).

1. Gyvavimo ciklo analizė – atliekama gyvavimo ciklo analizė (žr. 10.1 išsamų kriterijų). Tam reikia, kad konkurso dalyviai įvertintų pagrindinių pastato dalių poveikį visą jų gyvavimo ciklą.
2. Aplinkosauginės gaminio deklaracijos (AGD) – aplinkosauginių gaminio deklaracijų rodiklių sumavimas (žr. 10.1 bendrą kriterijų). Kai taikomas AGD kriterijus, privaloma nurodyti ir pagrindinių pastato dalių bendrą išmetamą įkūnytąjį CO₂ ekvivalento kiekį (visuotinio atšilimo potencialą) (žr. 8.2 kriterijų).
3. Reikalavimas naudoti perdirbtas ir pakartotinai naudojamas medžiagas – reikalaujama, kad dalyviai naudotų medžiagas, atitinkančias minimalius reikalavimus, susijusius su perdirbtų ir pakartotinai naudojamų medžiagų kiekiu, įmaišomu į cementą ir mūrą (žr. 10.2 kriterijų).
4. Reikalavimas, kad vežant sunkiąsias medžiagas būtų išmetama mažiau teršalų – balai skiriami, kai vežant cementui arba mūriui gaminti reikalingą užpildą išmetamas mažesnis CO₂ ekvivalento kiekis (10.3 kriterijus).

Perkančiajai organizacijai nusprendus sutartį skirti naudojantiesiems perdirbtas arba pakartotinai naudojamas medžiagas (3 punktas) arba sumažinusiesiems vežant išmetamą teršalų kiekį (4 punktas), galbūt reikėtų nustatyti kriterijus, kuriais būtų atsižvelgta į specifines vietos statybinių medžiagų rinkos sąlygas. Tais atvejais, kai dėl poveikio aplinkai gali tekti daryti kompromisą, rekomenduojama sujungti reikalavimą naudoti perdirbtas arba pakartotinai naudojamas medžiagas ir reikalavimą sumažinti vežant išmetamų teršalų kiekį. Dėl abiejų kriterijų santykinio lyginamojo svorio turėtų būti užtikrinta veiksminga galimų tiekėjų konkurencija, kartu būtų remiami konkurso dalyviai, užtikrinantys bendrą naudą aplinkai.

Koks siekių lygis bus pasirinktas skelbiant kvietimą teikti pasiūlymus, priklausys nuo perkančiosios organizacijos žinių ir patirties, projekto masto ir numanomo galimų konkurso dalyvių patirties lygio. Perkančioji organizacija turės pasistengti išlaikyti tikslią įvairių su aplinka susijusių ir nesusijusių sutarties sudarymo kriterijų pusiausvyrą ir aiškiai tai išdėstyti kvietime teikti pasiūlymus.

Pagrindinės biurų pastatų gyvavimo ciklo aplinkos apsaugos sritys
sritys

Pagrindinės biurų pastatų gyvavimo ciklo aplinkos apsaugos sritys ir pagrindinis poveikis aplinkai	Siūlomas požiūris į biurų pastatų srities ES žaliuosius viešuosius pirkimus
<p>Svarbiausios aplinkos apsaugos sritys</p> <ul style="list-style-type: none">• Pirminės energijos sąnaudos ir šiltnamio efektą sukeliančios dujos, išmetamos naudojantis pastatu ir vykstant į pastatą ir iš jo.• Gamtos išteklių išsekvojimas, įkūnytoji energija ir išmetami teršalai, susiję su statybinių medžiagų gamyba ir vežimu.• Atliekos, susidarančios ruošiant statybvietę, pastatą statant, naudojant ir nugriaunant.• Dėl pavojingų cheminių medžiagų, išsiskiriančių iš statybinių produktų, prastėjanti patalpų oro kokybė ir iš išorinės aplinkos patenkančios kietosios dalelės, kuriomis užterštas oras.• Vietos aplinkos tarša ir prastėjanti vietos oro kokybė dėl transporto priemonių, kuriomis vykstama į pastatą ir iš jo, išmetamų teršalų.• Vandens suvartojimas naudojantis pastatu. <p>Svarbiausias poveikis aplinkai per visą gyvavimo ciklą ir išteklių naudojimo parametrai:</p> <ul style="list-style-type: none">• šios poveikio aplinkai per visą produkto gyvavimo ciklą kategorijos laikomos svarbiausiomis: visuotinis atšilimo potencialas, rūgštėjimas, atsinaujinančiųjų ir neatsinaujinančiųjų pirminės energijos išteklių naudojimas, ekotoksiškumas, toksiškumas žmogui, eutrofikacija, abiotinis išteklių išsekvojimas ir vandens vartojimas, antrinių ir pakartotinai naudojamų medžiagų naudojimas ir atliekomis laikomų medžiagų srautai.	 <ul style="list-style-type: none">• Projektavimas ir statyba, užtikrinant didelį energijos vartojimo efektyvumą ir mažą išmetamą su energijos vartojimu susijusio CO₂ kiekį.• Didelio naudingumo ir atsinaujinančiosios energijos technologijų, pasinaudojant konkrečiai vietai būdingomis galimybėmis mažinti energijos suvartojimą ir išmetamą CO₂ kiekį, diegimas.• Projektas ir specifikacijos, kuriais siekiama sumažinti su statybinėmis medžiagomis susijusį įkūnytąjį poveikį ir išteklių naudojimą.• Projektas, specifikacijos ir statybvietės valdymas, kuriais siekiama maksimaliai sumažinti statybos ir griovimo atliekas ir naudoti statybinius produktus arba medžiagas, kurių didelę dalį sudaro perdirbtos arba pakartotinai naudojamos medžiagos.• Įrengimo ir apdailos specifikacijos, kuriomis siekiama maksimaliai sumažinti pavojingų medžiagų išskyrimą į patalpų orą.• Vėdinimo sistemos projektas, kuriuo užtikrinama, kad oras būtų palankus sveikatai ir kad būtų maksimaliai sumažintas išorės oro taršos patekimas į patalpas.• Vandens taupymo technologijų specifikacijos ir diegimas.• Fizinių ir elektroninių sistemų diegimas, siekiant padėti infrastruktūros valdytojams ir pastate dirbantiems asmenims nuolat maksimaliai mažinti suvartojamą energijos ir vandens kiekį ir susidarančias atliekas.• Darbuotojų kelionių planų įgyvendinimas, siekiant mažinti su transportu siejamą degalų suvartojimą ir išmetamą CO₂ kiekį, įskaitant infrastruktūrą, kuria siekiama remti keliavimą elektromobiliais ir dviračiais.

2 ŽVP KRITERIJŲ TAIKYMAS BIURŲ PASTATŲ PROJEKTAVIMUI, STATYBAI IR VALDYMUI

A. Projektavimo grupės ir rangovų atranka

Pagrindiniai kriterijai	Išsamūs kriterijai
DALYKAS	
<p style="text-align: center;">Aukštus energinio naudingumo ir aplinkos apsaugos veiksmingumo standartus atitinkančio naujo biurų pastato statyba</p> <p style="text-align: center;"><i>arba</i></p> <p style="text-align: center;">aukštus energinio naudingumo ir aplinkos apsaugos veiksmingumo standartus atitinkanti seno biurų pastato kapitalinė renovacija</p>	
ATRANKOS KRITERIJAI	
<p><i>Šie kriterijai gali būti taikomi ir vykstant išankstinės atrankos procedūrai, kai perkančioji organizacija nori pirkti projekto vadovo ir (arba) projektavimo grupės paslaugas. Patirčiai įrodyti reikalaujamas įvykdytų projektų skaičius ir dydis turi būti proporcingas projektui, dėl kurio rengiamas konkursas. Projekto konkursai gali būti rengiami siekiant paskatinti konkurse dalyvauti naujas bendroves, turinčias mažiau patirties, tačiau rizikai mažinti gali būti reikalaujama, kad projektavimo grupė turėtų patyrusių pagalbinių konsultantų.</i></p>	
<p>A1. Projekto vadovo kompetencija</p> <p>Projekto vadovas turi turėti tinkamos kiekvienos iš šių sričių, už kurias jis būtų atsakingas pagal sutartį, kompetencijos ir patirties (<i>pasirinkti tai, kas aktualu konkrečiai sutarčiai</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> – pastato sutarčių, atitinkančių ar viršijančių klientų nustatytus aplinkos apsaugos veiksmingumo reikalavimus, projektų valdymo; – sėkmingo aplinkos apsaugos technologijų ir projekto inovacijų, reikalingų siekiant užtikrinti didesnę aplinkos apsaugos veiksmingumą ir geresnę kokybę, nustatymo iš gausios pasiūlos ir valdymo; – dalyvavimo atliekant finansinį aplinkos apsaugos technologijų ir projekto inovacijų, esančių sudedamąją projektų vykdymo dalimi, vertinimą. <p>Tikrinimas</p> <p>Įrodoma pateikiant informaciją ir rekomendacijas, susijusias su atitinkamomis ankstesnių penkerių metų sutartimis, kurias vykdant reikėjo pirmiau minėto išmanymo. Su šia informacija teikiami ir įgyvendinant šį projektą dirbsiančių asmenų gyvenimo aprašymai.</p>	<p>A1. Projekto vadovo kompetencija</p> <p>Projekto vadovas turi turėti tinkamos kiekvienos iš šių sričių, už kurias jis būtų atsakingas pagal sutartį, kompetencijos ir patirties (<i>pasirinkti tai, kas aktualu konkrečiai sutarčiai</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> – pastato sutarčių, atitinkančių ar viršijančių klientų nustatytus aplinkos apsaugos veiksmingumo reikalavimus, projektų valdymo; – sėkmingo aplinkos apsaugos technologijų ir projekto inovacijų, reikalingų siekiant užtikrinti didesnę aplinkos apsaugos veiksmingumą ir geresnę kokybę, nustatymo iš gausios pasiūlos ir valdymo; – dalyvavimo atliekant finansinį aplinkos apsaugos technologijų ir projekto inovacijų, esančių sudedamąją projektų vykdymo dalimi, vertinimą; – projektų, kuriuos įgyvendinant reikėjo vertinti pastato aplinkos apsaugos veiksmingumą atliekant įvairius kriterijus apimantį pastato vertinimą, rengti ataskaitas ir gauti patvirtinimą pagal sertifikavimo schemas, įgyvendinimo; – kompleksinių vertinimo priemonių naudojimo projektuojant ir vertinant aplinkos apsaugos požiūriu tobulesnius pastatus ir nustatant jų specifikacijas, įskaitant gyvavimo ciklo sąnaudas ir gyvavimo ciklo analizę. <p>Tikrinimas</p> <p>Įrodoma pateikiant informaciją ir rekomendacijas, susijusias su atitinkamomis ankstesnių penkerių metų sutartimis, kurias vykdant reikėjo pirmiau minėto išmanymo. Su šia informacija teikiami ir įgyvendinant šį projektą dirbsiančių asmenų gyvenimo aprašymai.</p>

<p>A2. Projektavimo grupės kompetencija</p> <p>Architektas, konsultantas ir (arba) projektavimo grupės konsorciumas turi turėti tinkamos kiekvienos iš šių sričių, už kurias jie būtų atsakingi pagal sutartį, kompetencijos ir patirties (<i>pasirinkti tai, kas aktualu konkrečiai sutarčiai</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> – pastato sutarčių, kuriomis užtikrinamas aplinkos apsaugos veiksmingumas, didesnis negu statybos kodekse nustatyti minimalūs reikalavimai (<i>reikia nurodyti, kokie tai reikalavimai, – nacionaliniai, regioniniai, vietos ar kitokie</i>), susiję su toliau nurodytais aspektais (<i>taip pat reikia nurodyti tai, kas svarbu perkančiajai organizacijai ir toliau nenurodyta</i>), valdymo; – energiją taupančios pastato struktūros ir paslaugų projektavimo, kai projektai susiję su naujai statomu arba renovuojamu pastatu (<i>pasirinkti tinkamą variantą</i>), įskaitant, jeigu yra galimybė, nustatytus įgyvendintų projektų vieno kvadratinio metro energinio veiksmingumo duomenis, įskaitant šildymą, vėsinimą, apšvietimą, karštą vandenį ir papildomą įrangą, – pastato energijos stebėsenos sistemų įrengimo, pastato valdytojų informavimo apie tai, kaip tos sistemos veikia, ir jų naudojimo nustatant pastatų energijos naudojimo modelius; – vandenį taupančių paslaugų projektavimo, įskaitant išmatuotą įgyvendintų projektų suvartojamo vandens kiekį, tenkantį vienam darbuotojui; – mažą poveikį aplinkai darančių statybinių medžiagų specifikacijų nustatymo, viešųjų pirkimų organizavimo ir įrengimo. Laikantis ISO 14025 arba EN 15804, nurodyti aplinkosaugines gaminių deklaracijas; – darbuotojų kelionių planų rengimo ir įgyvendinimo, įskaitant mažataršes transporto priemonės ir dviračius. <p>Reikėtų pabrėžti su šiomis sritimis susijusių projektų patirtį ir nuolatinį kvalifikacijos kėlimą.</p> <p><i>Perkančioji organizacija, atsižvelgdama į projekto pobūdį, gali reikalauti minimalaus sutarčių skaičiaus.</i></p> <p>Tikrinimas</p> <p>Įrodoma pateikiant informaciją ir rekomendacijas, susijusias su atitinkamomis ankstesnių penkerių metų sutartimis, kurias vykdančios pirmiau minėtos kompanijos. Su šia informacija teikiama ir įgyvendinant šį projektą dirbsiančių asmenų gyvenimo aprašymai.</p>	<p>A2. Projektavimo grupės kompetencija</p> <p>Architektas, konsultantas ir (arba) projektavimo grupės konsorciumas turi turėti tinkamos kiekvienos iš šių sričių, už kurias jie būtų atsakingi pagal sutartį, kompetencijos ir patirties (<i>pasirinkti tai, kas aktualu konkrečiai sutarčiai</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> – pastato sutarčių, kuriomis užtikrinamas aplinkos apsaugos veiksmingumas, didesnis negu statybos kodekse nustatyti minimalūs reikalavimai (<i>reikia nurodyti, ar tai nacionaliniai, regioniniai, vietos ar kitokie reikalavimai</i>), susiję su toliau nurodytais aspektais (<i>taip pat reikia nurodyti tai, kas svarbu perkančiajai organizacijai ir toliau nenurodyta</i>), valdymo; – energiją taupančios pastato struktūros ir paslaugų projektavimo, kai projektai susiję su naujai statomu ir (arba) renovuojamu pastatu (<i>pasirinkti tinkamą variantą</i>), įskaitant, jeigu yra galimybė, nustatytus įgyvendintų projektų vieno kvadratinio metro energinio veiksmingumo duomenis, įskaitant šildymą, vėsinimą, apšvietimą, karštą vandenį ir papildomą įrangą; – atsinaujinančiosios ir (arba) didelio naudingumo energijos gamybos įrangos specifikacijų nustatymo ir projektavimo; – pastato energijos stebėsenos sistemų įrengimo, pranešimo pastate dirbantiems asmenims apie tai, kaip tos sistemos veikia, ir tų sistemų naudojimo nustatant pastatų energijos naudojimo modelius; – vandenį taupančių paslaugų projektavimo, įskaitant išmatuotą įgyvendintų projektų suvartojamo vandens kiekį, tenkantį vienam darbuotojui; – bioklimatinės architektūros ir pasyvių pastatų projektavimo, užtikrinant tinkamą šilumos ir optinį komfortą, natūralų oro valymą ir kt.; – pastato aplinkos apsaugos veiksmingumo vertinimo atliekant įvairius kriterijus apimančių pastato vertinimą ir remiantis sertifikavimo schemomis; – mažą poveikį aplinkai darančių statybinių medžiagų specifikacijų nustatymo, viešųjų pirkimų organizavimo ir įrengimo. Laikantis ISO 14025 arba EN 15804, nurodyti aplinkosaugines gaminių deklaracijas; – kompleksinių vertinimo priemonių naudojimo projektuojant aplinkos apsaugos požiriu tobulėsius pastatus ir nustatant jų specifikacijas, įskaitant gyvavimo ciklo sąnaudas ir gyvavimo ciklo analizę. Lyginamieji tyrimai pagal ISO 14040/14044 arba EN 15978; – projektavimo, specifikacijų nustatymo ir stebėsenos, siekiant spręsti dieninio apšvietimo ir akinimo, šiluminio komforto ir patalpų oro kokybės klausimus; – darbuotojų kelionių planų rengimo ir įgyvendinimo, įskaitant mažataršes transporto priemonės ir dviračius.
---	---

	<p>Reikėtų pabrėžti su šiomis sritimis susijusių projektų patirtį ir nuolatinę kvalifikacijos kėlimą.</p> <p><i>Perkančioji organizacija, atsižvelgdama į projekto pobūdį, gali reikalauti minimalaus sutarčių skaičiaus.</i></p> <p>Tikrinimas</p> <p>Įrodoma pateikiant informaciją ir rekomendacijas, susijusias su atitinkamomis ankstesnių penkerių metų sutartimis, kurias vykdant reikėjo pirmiau minėto išmanymo. Su šia informacija teikiami ir įgyvendinant šį projektą dirbsiančių asmenų gyvenimo aprašymai.</p>
<p>A3. Pagrindinio statybos rangovo ir specialiųjų rangovų kompetencija</p> <p><i>Šie kriterijai gali būti taikomi vykstant išankstinės atrankos procedūrai, kai perkančioji organizacija nori pirkti pagrindinio rangovo arba specialiųjų rangovų, pvz., griovimo paslaugų bendrovių, EPB, paslaugas.</i></p> <p>Statybų rangovas turi turėti atitinkamos kompetencijos ir patirties, kad gebėtų įvykdyti pastato sutartis, dėl kurių, kaip įrodoma, padidėja aplinkos apsaugos veiksmingumas.</p> <p>Kai sutartys yra projektavimo ir statybos, A1 kriterijus taikytinas ir samdomai projektavimo grupei.</p> <p>Svarbios patirties sritys (atsižvelgiant į projektą ir pasirinktus ŽVP kriterijus):</p> <ul style="list-style-type: none"> – energiją taupančios pastato struktūros projektavimas ir paslaugų kūrimas, kai projektai susiję su naujai statomu arba renovuojamu pastatu (<i>pasirinkti tinkamą variantą</i>), įskaitant, jeigu yra galimybė, nustatytus įgyvendintų projektų vieno kvadratinio metro energijos poreikio duomenis, be kita ko, apimančius šildymo, vėsinimo, apšvietimo, karšto vandens ir papildomos įrangos duomenis. Tai taikytina naujos statybos ir (arba) renovacijos projektams (pasirinkti tinkamą); – pastato energijos stebėsenos sistemų įrengimas ir pastato valdytojų informavimas apie tai, kaip jos veikia; – vandenį taupančių paslaugų diegimas, įskaitant, jei turimi įgyvendintų projektų duomenys, apskaičiuotą suvartojamo vandens kiekį, tenkantį vienam darbuotojui; – mažą poveikį aplinkai darančių statybinių medžiagų viešasis pirkimas, įrengimas ir patikrinimas; – sėkmingas griovimo ir statybvietės atliekų tvarkymo planų įgyvendinimas siekiant maksimaliai sumažinti atliekų susidarymą. Galimybių atliekas apdoroti ne jų susidarymo vietoje atranka ir išmanymas. <p>Tikrinimas</p> <p>Įrodoma pateikiant informaciją ir rekomendacijas, susijusias su atitinkamomis ankstesnių penkerių metų sutartimis, kurias vykdant dirbta minėtose srityse. Su šia informacija teikiami ir</p>	<p>A3. Pagrindinio statybos rangovo ir specialiųjų rangovų kompetencija</p> <p><i>Šie kriterijai gali būti taikomi vykstant išankstinės atrankos procedūrai, kai perkančioji organizacija nori pirkti pagrindinio rangovo arba specialiųjų rangovų, pvz., griovimo paslaugų bendrovių, EPB, paslaugas.</i></p> <p>Statybų rangovas turi turėti atitinkamos kompetencijos ir patirties, kad gebėtų įvykdyti pastato sutartis, dėl kurių, kaip įrodoma, padidėja aplinkos apsaugos veiksmingumas.</p> <p>Kai sutartys yra projektavimo ir statybos, A1 kriterijus taikytinas ir samdomai projektavimo grupei.</p> <p>Svarbios patirties sritys (atsižvelgiant į projektą ir pasirinktus ŽVP kriterijus):</p> <ul style="list-style-type: none"> – energiją taupančios pastato struktūros projektavimas ir paslaugų kūrimas, įskaitant, jeigu yra galimybė, nustatytus įgyvendintų projektų vieno kvadratinio metro energijos poreikio duomenis, be kita ko, apimančius šildymo, vėsinimo, apšvietimo, karšto vandens ir papildomos įrangos duomenis. Tai taikytina naujos statybos ir (arba) renovacijos projektams (pasirinkti tinkamą); – atsinaujinančiosios ir (arba) didelio naudingumo energijos gamybos įrangos įrengimas, užsakymas ir (prireikus) nuolatinis eksploatavimas ir (arba) techninė priežiūra; – pastato energijos stebėsenos sistemų įrengimas ir pastato valdytojų informavimas apie tai, kaip jos veikia; – vandenį taupančių paslaugų diegimas, įskaitant, jei turimi įgyvendintų projektų duomenys, apskaičiuotą suvartojamo vandens kiekį, tenkantį vienam darbuotojui; – funkcinės pasyvių pastatų projektavimo ypatybės, dėl kurių galima užtikrinti mažą energijos suvartojimą ir tinkamą šiluminį ir optinį komfortą ir kt.; turi būti įrodoma tyrimais, atliekamais pastatą pradėjus naudoti; – mažą poveikį aplinkai darančių statybinių medžiagų viešasis pirkimas, įrengimas ir patikrinimas. Tiekimo grandinės valdymas siekiant užtikrinti atitiktį pastato vertinimo ir sertifikavimo schemoms ir padėti vykdyti parengtas efektyvaus išteklių naudojimo strategijas; – sėkmingas griovimo vietos atliekų tvarkymo planų įgyvendinimas siekiant maksimaliai

<p>įgyvendinant šį projektą dirbsiančių asmenų gyvenimo aprašymai, taip pat jų atitinkamos su projektu susijusios patirties aprašymas.</p>	<p>sumažinti atliekų susidarymą. Galimybių atliekas apdoroti ne jų susidarymo vietoje atranka ir išmanymas.</p> <ul style="list-style-type: none"> – priemonių, kuriomis sprendžiami dieninio apšvietimo ir akinimo, šiluminio komforto ir patalpų oro kokybės problemos, diegimas. <p>Tikrinimas</p> <p>Įrodoma pateikiant informaciją ir rekomendacijas, susijusias su atitinkamomis ankstesnių penkerių metų sutartimis, kurias vykdant reikėjo pirmiau minėto išmanymo. Tai reikia pagrįsti įrodymais ir duomenimis, gautais:</p> <ul style="list-style-type: none"> – atlikus trečiųjų šalių atliekamą auditą, – atlikus auditą, atliekamą pastatą pradėjus naudoti, – atlikus gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimą ir gyvavimo ciklo analizę ir (arba) – stebint surinktus duomenis. <p>Su šia informacija teikiami ir įgyvendinant šį projektą dirbsiančių asmenų gyvenimo aprašymai, taip pat jų atitinkamos su projektu susijusios patirties aprašymas.</p>
<p>A4. PSE rangovų ir nekilnojamojo turto plėtotojų kompetencija</p> <p><i>Šie kriterijai gali būti taikomi ir vykstant PSE rangovo arba nekilnojamojo turto plėtotėjo, kuris eksploatuos pastatą, išankstinės atrankos procedūrai.</i></p> <p><i>Rangovas turi turėti atitinkamos kompetencijos ir patirties, kad gebėtų valdyti biurų pastatų, kurių, kaip įrodoma, aplinkos apsaugos veiksmingumas yra didesnis, statybą ir eksploatavimą. A1 kriterijus taikytinas ir samdomai projektavimo grupei.</i></p> <p>Svarbios patirties sritys (atsižvelgiant į projektą ir pasirinktus ŽVP kriterijus):</p> <ul style="list-style-type: none"> – projektavimo grupių valdymas, siekiant užtikrinti, kad būtų gauti leidimai ir pastatyti biurų pastatai, atitinkantys klientų nustatytus veiksmingumo reikalavimus, taip pat ir pagal PSE susitarimus; – biurų pastatų, kurių aplinkos apsaugos veiksmingumas didesnis, statybos pagrindinių rangovų valdymas, taip pat ir pagal PSE susitarimus; – nuolatinis infrastruktūros valdymas siekiant optimizuoti biurų pastatų veiksmingumą, įskaitant tokių sistemų, kaip pastato energijos stebėsenos sistemos, naudojimą, sutarčių sudarymas su energijos naudojimo vadybos specialistais ir nuolatinė veiksmingumo stebėseną ir (arba) ataskaitų rengimas. <p>Tikrinimas</p> <p>Įrodoma pateikiant informaciją ir rekomendacijas, susijusias su atitinkamais ankstesnių penkerių metų projektais ir sutartimis, kurias vykdant reikėjo pirmiau minėto išmanymo. Su šia</p>	<p>A4. PSE rangovų ir nekilnojamojo turto plėtotojų kompetencija</p> <p><i>Šie kriterijai gali būti taikomi ir vykstant PSE rangovo arba nekilnojamojo turto plėtotėjo, kuris eksploatuos pastatą, išankstinės atrankos procedūrai.</i></p> <p><i>Rangovas turi turėti atitinkamos kompetencijos ir patirties, kad gebėtų valdyti biurų pastatų, kurių, kaip įrodoma, aplinkos apsaugos veiksmingumas yra didesnis, statybą ir eksploatavimą. A1 kriterijus taikytinas ir samdomai projektavimo grupei.</i></p> <p>Svarbios patirties sritys (atsižvelgiant į projektą ir pasirinktus ŽVP kriterijus):</p> <ul style="list-style-type: none"> – projektavimo grupių valdymas, siekiant užtikrinti, kad būtų gauti leidimai ir pastatyti biurų pastatai, atitinkantys klientų nustatytus veiksmingumo reikalavimus, taip pat ir pagal PSE susitarimus; – biurų pastatų, kurių aplinkos apsaugos veiksmingumas didesnis, statybos pagrindinių rangovų valdymas, taip pat ir pagal PSE susitarimus; – projektavimo grupių ir (arba) pagrindinių rangovų valdymas, siekiant reitingo, nustatomo atlikus pastato vertinimą pagal daugelį kriterijų arba taikant sertifikavimo schemas; – nuolatinis infrastruktūros valdymas siekiant optimizuoti biurų pastatų veiksmingumą, įskaitant tokių sistemų, kaip pastato energijos stebėsenos sistemos, naudojimą, sutarčių sudarymas su energijos naudojimo vadybos specialistais ir nuolatinė veiksmingumo stebėseną ir (arba) ataskaitų rengimas.

<p>informacija teikiama ir įgyvendinant šį projektą dirbsiančių asmenų gyvenimo aprašymai, taip pat jų atitinkamos su projektu susijusios patirties aprašymas.</p>	<p>Tikrinimas</p> <p>Įrodoma pateikiant informaciją ir rekomendacijas, susijusias su atitinkamais ankstesnių penkerių metų projektais ir sutartimis, kurias vykdant reikėjo pirmiau minėto išmanymo. Su šia informacija teikiama ir įgyvendinant šį projektą dirbsiančių asmenų gyvenimo aprašymai, taip pat jų atitinkamos su projektu susijusios patirties aprašymas.</p>
<p>A5. Energijos valdymo sistema</p> <p><i>(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai)</i></p> <p><i>Šie kriterijai gali būti taikomi ir vykstant biurų pastato plėtojo ir (arba) eksploatuotojo (infrastruktūros valdytojo) išankstinės atrankos procedūrai.</i></p> <p>PSE rangovas arba nekilnojamojo turto plėtotojas, kuris eksploatuos pastatą, turi gebėti įrodyti turintis energijos valdymo sistemų (atitinkančių ISO 50001 arba lygiaverčių) diegimo objektuose pagal infrastruktūros valdymo susitarimus patirties.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>PSE rangovas arba nekilnojamojo turto plėtotojas turi pateikti objektų, kuriuos eksploatuoja arba eksploatavo pastaruosius trejus metus, valdymo sistemų sertifikatus.</p>	

Papildomos pastabos

- Konsultantams, projektavimo grupėms ir rangovams vertinti turi būti sudaryta patyrusių vertintojų komisija. Gali pririnkti pasitelkti išorės ekspertus – galbūt paskirti projekto vadovą ir sudaryti komisiją, kurios nariai turėtų žinių ir patirties, kad galėtų įvertinti konkurse dalyvaujančių rangovų patirtį. Prie 1 ir 2 kriterijų pateikti sąrašai yra rekomendaciniai, juos reikėtų pritaikyti konkrečiam projektui ir viešųjų pirkimų etapui.
- Naujos redakcijos viešųjų pirkimų direktyvose^{6 7} (Oficialiajame leidinyje paskelbtose 2014 m. kovo 28 d. ir valstybių narių į nacionalinę teisę perkeltinose per 24 mėnesius) aiškiai nustatyta (Direktyvos 2014/24/ES 66 straipsnis), kad sutarčiai įvykdyti paskirtų darbuotojų organizavimas, kvalifikacija ir patirtis tais atvejais, kai paskirtų darbuotojų kokybė gali daryti didelį poveikį sutarties vykdymo lygiui, gali būti kriterijus skirti sutartį. Kai sutartys sudėtingos, pvz., pastatų sutartys, dažnai galima tikėtis, kad projekto vadovų, projektavimo grupių, konsultuojančių specialistų ir rangovų kvalifikacija gali turėti didžiulį poveikį projekto veiksmingumui. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad paslaugų teikėjo, rangovo arba įmonės vadovaujančiojo personalo išsilavinimas ir profesinės kvalifikacijos vykstant konkursui gali būti vertinamos tik *vieną kartą* – atrankos etape arba kaip sutarties skyrimo kriterijus (Direktyvos 2014/24/ES XII priedo 2 dalis).

⁶ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB.

⁷ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB.

B. Išsamūs konstrukcijos ir veiksmingumo reikalavimai

Pagrindiniai kriterijai	Išsamūs kriterijai
TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS	
<p>B1. Mažiausias energinis naudingumas</p> <p><i>Patartina pasitarti su vietos pastatų kontrolės kompetentinga institucija, nes ši galės rekomenduoti tinkamiausią taikytiną naudingumo kriterijų.</i></p> <p>Apskaičiuotas biurų pastato energinis naudingumas turi atitikti šiuos reikalavimus (jie gali būti siejami su energiniu naudingumu arba sąnaudomis):</p> <p>1 galimybė. Energinis naudingumas</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kai įgyvendinami naujo pastato projektai, C klasės energinio naudingumo sertifikatas arba tris kartus didesnė ribinė vertė, išreikšta kWh/m²⁸, kai klasė yra aukščiausia, arba ne daugiau kaip 135 kWh/m² (<i>pasirenkamas griežčiausias reikalavimas</i>); <p>kai įgyvendinami kapitalinės renovacijos projektai, D klasės energinio naudingumo sertifikatas arba keturis kartus didesnė ribinė vertė, išreikšta kWh/m², kai klasė yra aukščiausia, arba ne daugiau kaip 170 kWh/m² (<i>pasirenkamas griežčiausias reikalavimas</i>);</p> <p>2 galimybė. Optimalaus sąnaudų lygio naudingumas</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kai įgyvendinami naujo pastato ir kapitalinės renovacijos projektai, <i>viešojo biurų pastato</i> optimalaus sąnaudų lygio pirminės energijos poreikis, išreikštas kWh/m², skaičiuojant pagal Komisijos deleguotajame reglamente Nr. 244/2012 pateiktą metodiką. <p>Kai nacionaliniai minimalūs reikalavimai yra griežtesni už šiuos reikalavimus, taikomas ne šis, bet 8.1 kriterijus, <i>siekiant dar labiau skatinti didesnę ir ekonomiškai efektyvų naudingumą.</i></p> <p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupė, projektavimo ir statybos konkurso dalyvis arba PSE konkurso dalyvis turi pateikti informaciją, kuria būtų įrodyta, kad pastato projektas, kurį reikia pateikti vietos pastatų kontrolės įstaigai, kad būtų gautas leidimas, atitinka ŽVP reikalavimus.</p> <p>Tai turi būti pastato energinis naudingumas, apskaičiuotas pagal EN 15603 arba lygiaverčius reikalavimus arba taikant nacionalinę skaičiavimo metodiką, taikytiną toje vietovėje, kurioje</p>	<p>B1. Mažiausias energinis naudingumas</p> <p><i>Patartina pasitarti su vietos pastatų kontrolės kompetentinga institucija, nes ši galės rekomenduoti tinkamiausią taikytiną naudingumo kriterijų.</i></p> <p>Apskaičiuotas biurų pastato energinis naudingumas turi atitikti šiuos reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ kai įgyvendinami naujo pastato projektai, B klasės energinio naudingumo sertifikatas arba du kartus didesnė ribinė vertė, išreikšta kWh/m²⁸, kai klasė yra aukščiausia, arba ne daugiau kaip 100 kWh/m² (<i>pasirenkamas griežčiausias reikalavimas</i>); ○ kai įgyvendinami kapitalinės renovacijos projektai, C klasės energinio naudingumo sertifikatas arba tris kartus didesnė⁸ ribinė vertė, kai klasė yra aukščiausia, arba ne daugiau kaip 135 kWh/m² (<i>pasirenkamas griežčiausias reikalavimas</i>). <p>Kai nacionaliniai minimalūs reikalavimai arba nuo 2018 m. gruodžio 31 d. taikomi energijos beveik nevartojančių pastatų nacionaliniai reikalavimai yra griežtesni už pirmiau išdėstytus reikalavimus, taikomas ne šis, bet B8.1 kriterijus, <i>siekiant dar labiau skatinti ekonomiškai efektyvų didesnę naudingumą ir išsamesnę renovaciją.</i> B9 kriterijaus techninės specifikacijos taip pat turi būti taikytinos siekiant reikalauti taikyti mažos arba nulinės CO₂ emisijos energijos technologijas.</p> <p>Šildymo ir vėsinimo efektyvumui patvirtinti turi būti taikomas dinaminis šilumos imitavimo modelis, atitinkantis ISO 13790 valandinį arba lygiavertį metodą. Kai vykdoma kapitalinė renovacija, turi būti naudojami įvesties duomenys, atspindintys pastato statybos plano duomenis.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupė, projektavimo ir statybos konkurso dalyvis arba PSE konkurso dalyvis turi pateikti šią informaciją, kuria būtų įrodyta, kad pastato projektas, kurį reikia pateikti vietos pastatų kontrolės įstaigai, kad būtų gautas leidimas, atitinka ŽVP reikalavimus.</p> <p>Tai turi būti pastato energinis naudingumas, apskaičiuotas pagal EN 15603 arba lygiaverčius reikalavimus arba taikant nacionalinę skaičiavimo metodiką, taikytiną toje vietoje, kurioje yra pastatas. Tai turi būti patvirtinta pagal ISO 13790 arba lygiavertę sistemą atliekamo</p>

⁸ Ribinė vertė – tai didžiausias energijos poreikis (išreikštas kWh/m²), leidžiamas pagal tam tikros klasės energinio naudingumo sertifikatą.

<p>yra pastatas. Sąnaudų optimalumo apskaičiavimas pateikiamas papildomai, kaip nustatyta minėtoje metodikoje. Skaičiavimus turi patikrinti kompetentinga institucija⁹ arba pastato vertintojas, turintis šios metodikos taikymo sertifikatą.</p>	<p>modeliavimo rezultatais.</p> <p>Skaičiavimus turi patikrinti kompetentinga institucija⁶ arba pastato vertintojas, turintis atitinkamos metodikos ar skaičiavimo metodų taikymo sertifikatą.</p>
<p>B2. Apšvietimo valdymo sistemos</p> <p><i>(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).</i></p> <p><i>Rekomenduojama lempas ir apšvietimo projektą pirkti atsižvelgiant į vidaus apšvietimo ES ŽVP kriterijus.</i></p> <p>Kai apšvietimo kontrolės sistemos neįtrauktos į valstybės narės minimalius reikalavimus, arba, taikant nacionalinį apskaičiavimo metodą, į jų svarbą neatsižvelgiama, pagal vidaus apšvietimo ES ŽVP kriterijų (paskelbtų 2012 m.) 3.2.3 dalies techninę specifikaciją turi būti įrengti buvimo patalpoje jutikliai. Vidaus apšvietimo ES ŽVP kriterijus galima rasti adresu http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/Indoor%20Lighting%20-%20EU%20GPP%20Criteria%20Final%20draft.pdf.</p> <p>Be to, pastate dirbantys asmenys turi turėti galimybę valdyti arba reguliuoti apšvietimo sistemas pastato lokalinėse zonose ar kabinetuose.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupė, projektavimo ir statybos konkurso dalyvis arba PSE konkurso dalyvis turi pateikti įrengtinių apšvietimo valdymo sistemų technines specifikacijas. Su darbų pavedimu ar perdavimu susijęs tikrinimas aptariamam F3 skirsnyje.</p>	
<p>B3. Pastato energijos valdymo sistema</p> <p>Turi būti įrengta ir perduota eksploatuoti pastato energijos valdymo sistema, kuria naudodamiesi pastate dirbantys asmenys ir infrastruktūros valdytojai gautų tikrojo laiko informaciją apie pastato suvartojamą energiją; tam turi būti įrengtas jutiklių tinklas ir bent kas pusvalandį matuojama, kiek suvartojama vandens, elektros, dujų, šilumos.</p> <p>Naudotojo sąsaja turi būti tokia, kad pastate dirbantys asmenys ir infrastruktūros valdytojai galėtų analizuoti informaciją apie pastato suvartojamą energiją ir tą informaciją atsisiųsti ir tam nereikėtų jokio sudėtingesnio apmokymo.</p> <p>Pagrindinių pastato aspektų – apšvietimo, šildymo, vėsinimo – parametrus, kuriuos gali valdyti sistema, turi būti lengva reguliuoti.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupė, projektavimo ir statybos konkurso dalyvis arba PSE konkurso dalyvis turi pateikti įrengtinių apšvietimo valdymo sistemų specifikacijas, taip pat informaciją apie naudotojo sąsają. Jie papildomai turi parodyti, kaip informacija bus matoma ekrane, registruojama ir pateikiama bent pastato infrastruktūros valdytojui ir (arba) energijos</p>	<p>B3. Pastato energijos valdymo sistema</p> <p>Turi būti įrengta ir perduota eksploatuoti pastato energijos valdymo sistema, kuria naudodamiesi pastate dirbantys asmenys ir infrastruktūros valdytojai gautų tikrojo laiko informaciją apie pastato suvartojamą energiją; tam turi būti įrengtas jutiklių tinklas ir bent kas pusvalandį nuskaitomi komunalinių paslaugų skaitiklių rodmenys.</p> <p>Naudotojo sąsaja turi būti tokia, kad pastate dirbantys asmenys ir infrastruktūros valdytojai galėtų analizuoti informaciją apie pastato suvartojamą energiją ir tą informaciją atsisiųsti ir tam nereikėtų jokio sudėtingesnio apmokymo. Pastate dirbantys asmenys taip pat turi turėti galimybę pastato zonose reguliuoti komforto sąlygas.</p> <p>Pagrindinių pastato aspektų – apšvietimo, šildymo, vėsinimo – parametrus, kuriuos gali valdyti sistema, turi būti lengva reguliuoti. Be to, sistema turi būti pritaikyta:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizuoti ir kontroliuoti energijos (bent šildymo, vėsinimo ir apšvietimo) suvartojimą skirtingose pastato zonose; – optimizuoti parametrus pagal aplinkos sąlygas pastato viduje ir išorėje; ir – nustatyti nukrypimo nuo projekte numatytų parametrų priežastį.

⁹ Kompetentinga institucija – nacionalinė, regioninė ar vietos įstaiga, paskirta vykdyti nepriklausomą pastato minimalaus energinio naudingumo, energinio naudingumo sertifikatų ir pastatų tikrinimo kontrolę.

<p>naudojimo vadybos specialistams.</p>	<p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupė, projektavimo ir statybos konkurso dalyvis arba PSE konkurso dalyvis turi pateikti pastato energijos valdymo sistemos specifikacijas, taip pat informaciją apie naudotojo sąsają. Jie papildomai turi parodyti, kaip informacija bus matoma ekrane, registruojama ir pateikiama bent pastato infrastruktūros valdytojui ir (arba) energijos naudojimo vadybos specialistams.</p>
<p>B4. Mažos arba nulinės CO₂ emisijos energijos šaltiniai</p> <p>Kai pastatas yra vietovėje, kurioje galima pasinaudoti galimybe jungtis prie didelio naudingumo ir ekonominio efektyvumo alternatyvių energijos sistemų, pastato energijos sistemos turi būti suprojektuotos taip, kad būtų galima jungtis prie šios infrastruktūros.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupė, projektavimo ir statybos konkurso dalyvis arba PSE konkurso dalyvis turi nustatyti jau įrengtos infrastruktūros vietą ir nuspręsti, ar aplinkos apsaugos požiūriu būtų naudinga pastatą jungti prie šios infrastruktūros. Sutaupytos pirminės energijos kiekis turi būti nurodomas skaičiais.</p>	<p>B4. Mažos arba nulinės CO₂ emisijos energijos šaltiniai</p> <p>Bent 10 proc. pastatui reikalingos pirminės energijos turi būti tiekiami arba generuojama iš lokalių atsinaujinančiųjų šaltinių arba didelio naudingumo ir ekonominio efektyvumo alternatyvių sistemų, įrengtų pastato sklype arba naudojamų bendrai su kitais pastatais.</p> <p><i>Atsižvelgiant į vietos aplinkybes, minimalūs reikalavimai gali skirtis. Tai galėtų būti nustatyta remiantis vietos planavimo politika ir (arba) statybvietės vertinimo tyrimu.</i></p> <p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupė, projektavimo ir statybos konkurso dalyvis arba PSE konkurso dalyvis turi pateikti įrengtinų energijos sistemų projektus ir brėžinius ir kartu pateikti jų sumodeliuotos energijos gamybos apskaičiavimus bei jai tenkančią grynąją pastato suvartojamos pirminės energijos dalį.</p>
<p>B5. Darbuotojų kelionių planas ir infrastruktūra</p> <p><i>Darbuotojų kelionių plano kriterijus gali būti taikomas kartu su sutarties skyrimo kriterijumi, taikomu vertinant plano kokybę.</i></p> <p>Pastato darbuotojų kelionės planas turi būti rengiamas konsultuojantis su perkančiąja organizacija, vietos planavimo institucija ir atitinkamos infrastruktūros paslaugų teikėjais. Plane turi būti nurodytos konkrečios priemonės, kuriomis, atsižvelgiant į vietos aplinkybes, galima sumažinti poreikį į pastatą atvykti nuosavu automobiliu ir skatinti naudotis tvaresnių rūšių transportu, įskaitant važiavimą dviračiu ir ėjimą pėsčiomis, viešąjį transportą, mažataršes transporto priemones ir dalijimąsi vienu automobiliu.</p> <p>Minimalus reikalavimas – projektuojant pastatą turi būti įrengta saugi, uždengta ir lengvai pasiekama dviračių laikymo vieta. <i>Dviračiams skirtų vietų skaičius turėtų būti nustatomas remiantis vietos standartais arba pastato vertinimo schema, atsižvelgiant į tai, kad, įgyvendinus darbuotojų kelionių planą, tokių vietų gali prireikti daugiau.</i></p> <p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupės arba rangovai turi pateikti pastato planus, kuriuose būtų matyti elektromobilių ir dviračių laikymo vieta (-os) ir su jais susijusių paslaugų teikimo vietas. Be to,</p>	<p>B5. Darbuotojų kelionių planas ir infrastruktūra</p> <p><i>Darbuotojų kelionių plano kriterijus gali būti taikomas kartu su sutarties skyrimo kriterijumi, taikomu vertinant plano kokybę.</i></p> <p>Pastato darbuotojų kelionės planas turi būti rengiamas konsultuojantis su perkančiąja organizacija, vietos planavimo institucija ir atitinkamos infrastruktūros paslaugų teikėjais. Plane turi būti nurodytos konkrečios priemonės, kuriomis, atsižvelgiant į vietos aplinkybes, galima sumažinti poreikį į pastatą atvykti nuosavu automobiliu ir skatinti naudotis tvaresnių rūšių transportu, įskaitant važiavimą dviračiu ar ėjimą pėsčiomis, viešąjį transportą, mažataršes transporto priemones ir galimybę dalytis vienu automobiliu.</p> <p>Minimalus reikalavimas – į pastato projektą turi būti įtraukta šių rūšių transportui skirta erdvė ir infrastruktūra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektromobilių – specialios stovėjimo aikštelės, kuriose įrengta reikalinga elektros įkrovimo prieiga; - dviračių – saugi, uždengta ir lengvai pasiekama dviračių laikymo vieta bei elektravaromų dviračių įkrovimo prieiga.

<p>turi būti nurodytos prielaidos, kuriomis remiantis buvo apskaičiuota reikiama erdvė. Projektavimo grupės arba rangovai turi pateikti darbuotojų kelionių plano projektą.</p>	<p><i>Abiem atvejais elektromobiliams ar dviračiams skirtų vietų skaičius turėtų būti nustatomas remiantis vietos standartais arba pastato vertinimo schemos reikalavimais.</i></p> <p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupės arba rangovai turi pateikti pastato planus, kuriuose būtų matyti elektromobilių ir dviračių laikymo vieta (-os) ir su jais susijusių paslaugų teikimo vietos. Be to, turi būti nurodytos prielaidos, kuriomis remiantis buvo apskaičiuota reikiama erdvė. Projektavimo grupės arba rangovai turi pateikti darbuotojų kelionių plano projektą.</p>
<p>B5. Perdirbamų atliekų laikymo vieta</p> <p><i>(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).</i></p> <p>Pastate arba pastato sklype turi būti speciali laikymo vieta, kad pastate dirbantiems asmenims būtų lengviau atskirti perdirbamas medžiagas ir gyvavimo ciklą baigusius gaminius (remiantis F5 skirsnio reikalavimais).</p> <p>Atliekų surinkimo vietos (-ų) dydis nustatomas remiantis tikėtinu pastate dirbančių asmenų skaičiumi, kad tilptų pakankamai konteinerių ir būtų galima maksimaliai padidinti perdirbimą, kartu tvarkant galutines atliekas.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupės arba rangovai turi pateikti pastato planus, iš kurių būtų matyti, kad yra numatyta (-os) atliekoms atskirti ir kaupti skirta (-os) vieta (-os), taip pat reikia nurodyti, kokiomis prielaidomis remtasi apskaičiuojant reikiamą vietos dydį.</p>	
<p>B6. Vandens taupymo įrenginiai</p> <p><i>(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).</i></p> <p>Visuose sanitariniuose ir virtuvės vandentiekio įrenginiuose turi būti vandens taupymo įtaisai, atitinkantys santechnikos įtaisams, klozetams ir pisuarams su nuplaunamuoju vandeniu taikomus kriterijus.</p> <p>ES ŽVP kriterijai, taikomi santechnikos įtaisams: http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/criteria/sanitary/LT.pdf.</p> <p>ES ŽVP, taikomi klozetams ir pisuarams: http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/criteria/toilets/criteria_Toilets_Lt.pdf.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Žr. atitinkamus ES ŽVP kriterijų dokumentus.</p>	
<p>B7.1. Šiluminio komforto sąlygos</p> <p>Projektinės biurų pastato patalpų temperatūros vertės (žemiausia patalpos temperatūra žiemą ir aukščiausia patalpos temperatūra vasarą) turi atitikti bent II kategorijos reikalavimus pagal EN 15251 ar lygiavėčius reikalavimus. Informacija apie mechanškai vėsinamus pastatus pateikta A1 priede, apie pasyviai vėsinamus – A2 priede.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupės, projektavimo ir statybos konkurso dalyvis arba PSE rangovas turi pateikti</p>	<p>B7.1. Šiluminio komforto sąlygos</p> <p>Projektinės biurų pastato patalpų temperatūros vertės (žemiausia patalpos temperatūra žiemą ir aukščiausia patalpos temperatūra vasarą) turi atitikti bent I kategorijos reikalavimus pagal EN 15251 ar lygiavėčius reikalavimus. Informacija apie mechanškai vėsinamus pastatus pateikta A1 priede, apie pasyviai vėsinamus – A2 priede.</p> <p>Atitiktis turi būti įrodyta atliekant dinaminį šiluminį modeliavimą, taikant EN ISO 13790 arba lygiavertį valandinį metodą.</p>

<p>sumodeliuotus patalpos temperatūros duomenis.</p>	<p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupės, projektavimo ir statybos konkurso dalyvis arba PSE rangovas turi pateikti sumodeliuotus patalpos temperatūros duomenis.</p>
<p>B7.2. Dieninis apšvietimas ir akinimo valdymas</p> <p>Naudojamose biurų patalpose 80 proc. naudingojo grindų ploto tenkantis vidutinis dienos šviesos koeficientas turi būti 1,5 proc., kai fasadas nukreiptas į išorę, ir 0,7 proc., kai fasadas nukreiptas į vidinį kiemą. Abu dydžiai turi būti matuojami darbinės plokštumos aukštyje, o šį nustato perkančioji organizacija.</p> <p>Turi būti nurodytos pastate esančios vietos, kuriose gali būti akinama, ir valdymo priemonės, kuriomis tose nurodytose vietose būtų ribojamas tiesioginis ir netiesioginis akinimas.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupė, projektavimo ir statybos konkurso dalyvis arba PSE rangovas turi pateikti sumodeliuotus dieninio apšvietimo sąlygų ir akinimo duomenis ir pateikti akinimo valdymo strategiją.</p>	<p>B7.2. Dieninis apšvietimas ir akinimo valdymas</p> <p>Dinaminiu modeliavimu turi būti įrodyta, kad per metus naudojamose biurų vietose bent 55 proc. buvimo patalpose laiko pasiekiamas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ≥ 300 liuksų erdvinis dienos šviesos autonomiškumas darbinės plokštumos aukštyje ir - ≤ 40 proc. dieninio apšvietimo akinimo tikimybė vietovėse, kuriose daugiau kaip 1000 liuksų (kai neįrengta saulės šviesos valdymo priemonių). <p>Abu dydžiai turi būti matuojami darbinės plokštumos aukštyje, o šį nustato perkančioji organizacija. Dieninio apšvietimo akinimo tikimybė turi būti matuojama žiūrint pro langą akių aukštyje.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupės, projektavimo ir statybos konkurso dalyvis arba PSE rangovas turi pateikti apibendrinamąją ataskaitą, grindžiamą sumodeliuotais vienu metų dieninio apšvietimo ir akinimo lygio duomenimis.</p>
<p>B7.3. Vėdinimas ir oro kokybė</p> <p>Vėdinimo sistemos specifikacijos turi būti tokios, kad tiekiamo patalpų oro kokybė atitiktų patalpų oro 2 klasės (angl. IDA 2) vertinimą pagal EN 15251 arba lygiaverčius reikalavimus.</p> <p>Vietose, kuriose patalpų oro kokybė prasta, turi būti suprojektuota pastato vėdinimo sistema, siekiant užtikrinti, kad į biurus būtų tiekiamas švarus oras, atitinkantis šiuos kriterijus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nė vienas oro ėmiklis neturėtų būti įrengtas fasade (-uose) prie judrių <i>kelių (kelias turi būti nurodytas kvietime teikti pasiūlymus)</i>. Kai tai neįmanoma, anga turi būti kuo aukščiau nuo žemės. Be to, projektas turi atitikti EN 13779 A.2.2 rekomendaciją; - Vėdinimo sistemos filtrai turi atitikti EN 13779 A.5 lentelės arba lygiavertes specifikacijas. <p>Prasta oro kokybė apibrėžiama kaip 2 arba 3 klasės lauko oras (angl. ODA) pagal EN 13779.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupė arba PSE rangovas turi įrodyti, kad pastatai atitinka EN 15251 nustatytus arba lygiaverčius patalpų oro kokybės vertinimo kriterijus. Turi būti pateikti vėdinimo paslaugų</p>	<p>B7.3. Vėdinimas ir oro kokybė</p> <p>Vėdinimo sistemos specifikacijos turi būti tokios, kad oro kokybė atitiktų patalpų oro 1 klasės (angl. IDA 1) vertinimą pagal EN 15251 arba lygiaverčius reikalavimus.</p> <p>Vietose, kuriose patalpų oro kokybė prasta, turi būti suprojektuota pastato vėdinimo sistema, siekiant užtikrinti, kad į biurus būtų tiekiamas švarus oras, atitinkantis šiuos kriterijus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oro ėmikliai turi būti įrengti bent 20 m^{10} nuo prastos kokybės oro šaltinių (kaip apibrėžta toliau). Kai tai neįmanoma, anga turi būti kuo aukščiau nuo žemės. Be to, projektas turi atitikti EN 13779 A.2.2 rekomendaciją; - Vėdinimo sistemos filtrai turi atitikti EN 13779 A.5 lentelės arba lygiavertes specifikacijas. <p>Prasta oro kokybė apibrėžiama kaip 2 arba 3 klasės lauko oras (angl. ODA) pagal EN 13779.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupė arba PSE rangovas turi įrodyti, kad pastatai atitinka EN 15251 nustatytus arba lygiaverčius patalpų oro kokybės vertinimo kriterijus. Turi būti pateikti vėdinimo paslaugų</p>

¹⁰ Tai turėtų būti geometrinis atstumas, matuojamas pagal viešojoje erdvėje esančių objektų ir pastato paviršių, o ne linijinis atstumas nuo taško iki taško. Projektavimo kompiuteriu sistemoje tai kartais gali būti vadinama sudėtine ar segmentine linija arba laužtine.

brėžiniai ir planai, kuriuose aiškiai nurodytos oro ėmiklių vietos. Šiuos brėžinius ir planus reikia teikti išsamaus projektavimo etape ir užbaigus pastato statybą. Į juos taip pat turi būti įtraukti iš vietos valdžios institucijos gauti vietos oro stebėsenos duomenys, kuriais remiantis vietovę būtų galima klasifikuoti pagal EN 13779.	brėžiniai ir planai, kuriuose aiškiai nurodytos oro ėmiklių vietos. Šiuos brėžinius ir planus reikia teikti išsamaus projektavimo etape ir užbaigus pastato statybą. Į juos taip pat turi būti įtraukti iš vietos valdžios institucijos gauti vietos oro stebėsenos duomenys, kuriais remiantis vietovę būtų galima klasifikuoti pagal EN 13779.
SUTARTIES SUDARYMO KRITERIJAI	
<p>B8.1. Minimalūs energinio naudingumo reikalavimai</p> <p><i>Šiuo kriterijumi papildomai raginama dar labiau didinti naudingumą, kad jis viršytų B1 kriterijaus reikalavimus.</i></p> <p>Pirkėjas balus skiria remdamasis sumodeliuotu padidėjusiu pastato energiniu naudingumu, viršijančiu B1 kriterijaus reikalavimus. Tai galėtų būti grindžiama energinio naudingumo sertifikato vertinimu arba pagerėjimo vertinimu kas papildomų 15 kWh/m².</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Žr. B1 kriterijų.</p>	<p>B8.1. Minimalūs energinio naudingumo reikalavimai</p> <p><i>Šiuo kriterijumi papildomai raginama dar labiau didinti naudingumą, kad jis viršytų B1 kriterijaus reikalavimus.</i></p> <p>Pirkėjas balus skiria remdamasis sumodeliuotu padidėjusiu pastato energiniu naudingumu, vertindamas jį:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ proporcingai pagal tai, kiek (vertinama kWh/m²) siūlomu projektu laikomasi valstybių narių nacionalinių energijos beveik nevarojančių namų reikalavimų, arba, <i>jeigu tokių reikalavimų nenustatyta,</i> ○ lygindamas projekto pasiūlymus, kurių pirminės energijos poreikis (tai priklauso nuo vyraujančių nacionalinių minimalių reikalavimų) toks: <ul style="list-style-type: none"> i) vykdant renovaciją – iki 100 kWh/m²; ii) statant naują pastatą – iki 60 kWh/m². <p>Balai galėtų būti skiriami vertinant pagerėjimą kas papildomų 15 kWh/m². Visais atvejais priemonių, naudojamų šiam naudingumui pasiekti, rinkinio rezultatas turi būti teigiama grynoji dabartinė vertė, kai <i>viešojo sektoriaus biurų pastato</i> apskaičiuotas sąnaudų atžvilgiu optimalus lygis nustatomas taikant Komisijos deleguotajame reglamente (ES) Nr. 244/2012 nustatytą metodiką.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Žr. B1 kriterijų.</p>
<p>B8.2. Visuotinio atšilimo potencialas visą pastato gyvavimo ciklą</p> <p><i>(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).</i></p> <p>Balai skiriami, kai į kvietimą teikti pasiūlymus įtrauktas ir AGD B10.1 sutarties sudarymo kriterijus. Pastatų numatomo energinio naudingumo visuotinis atšilimo potencialas¹¹ apskaičiuojamas per visą naudingo tarnavimo laiką, kaip nustatyta B10.1 dalyje. Pagal B1 ir B10.1 dalis gauti visuotinio atšilimo potencialo rezultatai sudedami. Balai skiriami dalyviams, kurių nurodytas bendras visuotinio atšilimo potencialas yra mažiausias.</p> <p>Tikrinimas</p>	

¹¹ Kai B1 rezultatas pateikiamas kWh, šį dydį reikia konvertuoti į visuotinio atšilimo potencialo rodiklį; tam naudojami išmetamųjų teršalų koeficientai, taikomi elektros energijos išteklių deriniui ir degalams, naudojamiems, kaip nurodyta AGD sistemos produkto kategorijos taisyklėse.

<p>Visuotinio atšilimo potencialui apskaičiuoti turi būti naudojami naudingumo duomenys, pateikti patvirtinant B1 ir B10.1 kriterijus. Turi būti teikiami apibendrinti duomenys ir skaičiavimai.</p>	
	<p>B9. Mažos arba nulinės CO₂ emisijos energijos šaltiniai</p> <p><i>Šiuo kriterijumi papildomai raginama didinti naudingumą, kad jis viršytų B4 kriterijaus reikalavimus.</i></p> <p>Pirkėjas balus skiria proporcingai papildomai pastatui reikalingai pirminei energijai, kuri turi būti tiekama arba generuojama iš lokalių atsinaujinančiųjų šaltinių arba didelio naudingumo alternatyvių sistemų, įrengtų pastato sklype arba naudojamų bendrai su kitais pastatais.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Projektavimo grupė (kai vyksta projekto konkursas), projektavimo ir statybos rangovas arba PSE rangovas turi pateikti įrengtųjų energijos sistemų projektus ir brėžinius ir kartu pateikti jų sumodeliuotos energijos gamybos apskaičiavimus bei jai tenkančią grynąją pastato suvartojamos pirminės energijos dalį.</p>
<p>B10.1. Pagrindinių pastato dalių eksploatacinės savybės. Aplinkosauginių gaminio deklaracijų (AGD) rodiklių sumavimas</p> <p><i>Šis kriterijus taikomas kartu su pagrindiniu B8 sutarties sudarymo kriterijumi. Minimalūs energinio naudingumo reikalavimai, siekiant atsižvelgti į pastato naudojimo etapą.</i></p> <p><i>Šis kriterijus gali būti taikomas tik tada, kai dalyviams palyginimui turi būti pateiktas orientacinio pastato kiekių sąrašas¹² arba kai įvairių dalyvių pateiktus projektus reikia palyginti vykstant konkurencijos procesui.</i></p> <p><i>Vykstant viešųjų pirkimų procesui, turi būti pateikta papildomų techninių rekomendacijų, kaip nustatyta 1 priede (AGD galimybė).</i></p> <p><i>Techninis vertintojas, kurio specializacija – gyvavimo ciklo analizė, turi padėti rengti kvietimą teiki pasiūlymus ir atlikti pateiktų pasiūlymų kritinę peržiūrą.</i></p> <p>Pirkėjas balus skiria remdamasis tuo, kiek pagerėja A lentelėje nurodytų pagrindinių pastato dalių eksploatacinės savybės per visą pastato gyvavimo ciklą, palyginti su orientaciniu pastatu arba kitais konkuruojančiais projektais. Tai turi atitikti 1 galimybę (remiantis AGD), kaip nurodyta toliau. <i>Kvietime teikti pasiūlymus reikia nurodyti palyginimo pagrindą ir pasirinktą galimybę.</i></p>	<p>B10.1. Pagrindinių pastato dalių eksploatacinės savybės. Gyvavimo ciklo analizės vykdymas</p> <p><i>Šis kriterijus taikomas kartu su pagrindiniu B8 sutarties sudarymo kriterijumi. Minimalūs energinio naudingumo reikalavimai netaikomi, kad būtų išvengta dvigubo skaičiavimo pastato naudojimo etape.</i></p> <p><i>Šis kriterijus gali būti taikomas tik tada, kai dalyviams palyginimui turi būti pateiktas orientacinio pastato kiekių sąrašas⁸ arba kai įvairių dalyvių pateiktus projektus reikia palyginti vykstant konkurencijos procesui.</i></p> <p><i>Vykstant viešųjų pirkimų procesui, turi būti pateikta papildomų techninių rekomendacijų, kaip nustatyta 2 priede (gyvavimo ciklo analizės galimybė).</i></p> <p><i>Techninis vertintojas, kurio specializacija – gyvavimo ciklo analizė, turi padėti rengti kvietimą teiki pasiūlymus ir atlikti pateiktų pasiūlymų kritinę peržiūrą.</i></p> <p>Pirkėjas balus skiria remdamasis tuo, kiek pagerėja B lentelėje nurodytų pagrindinių pastato dalių eksploatacinės savybės per visą pastato gyvavimo ciklą, palyginti su orientaciniu pastatu arba kitais konkuruojančiais projektais. Tai turi atitikti 2 galimybę (remiantis gyvavimo ciklo analize), kaip nurodyta toliau. <i>Kvietime teikti pasiūlymus reikia nurodyti lyginimo pagrindą ir pasirinktą galimybę.</i></p>

¹² Kiekių sąrašas apibrėžiamas kaip *medžiagų sąrašas, pateikiant išsamų aprašymą, pagal kurį medžiaga galima atpažinti, ir tikslų sutartyje nurodytų darbų kiekį* (2011 m. RICS).

A lentelė. Vertintinos pastato dalys

Naujas pastatas	Renovacija
<ul style="list-style-type: none"> - Pamatai ir pagrindas, - struktūrinis karkasas, įskaitant sijas, kolonas ir plokštes, - išorės sienos, apdaras ir izoliacija, - grindys ir lubos, - vidaus sienos, - langai, - stogas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Išorės sienos, apdaras ir izoliacija, - stogo atkūrimas ir izoliacija, - langai. <p>Kai numatytas papildomas grindų plotas arba pastato priestatai, sudarantys >25 proc. esamo naudingo grindų ploto, taip pat turi būti sudaromas naujai pastatytų dalių sąrašas.</p>

Ekspluatacinės savybės vertinamos pagal aplinkosauginės gaminio deklaracijas, atitinkančias ISO 14025 arba EN 15804. Kvietime teikti pasiūlymus turi būti nurodyta, kuris iš šių trijų metodų bus taikomas vertinant:

- (i) supaprastintas metodas – susumuoti kiekvienos pastato dalies visuotinio atšilimo potencialo rodiklių rezultatai, nurodomi kaip išmetamas CO₂ ekvivalento kiekis;
- (ii) rodiklių rezultatų metodas – susumuoti kiekvienos pastato dalies AGD apibūdinimo rezultatai (rodiklių gyvavimo ciklo rezultatai) arba
- (iii) balai arba reitingai – susumuoti kiekvieno pastato dalies svertiniai AGD balai arba reitingai (paprastai skaičiais nurodomi balai arba raidėmis nurodomi reitingai).

Kvietime teikti pasiūlymus turi būti nurodytos AGD produkto kategorijos taisyklės¹³ ir visi dalyviai turi susumuoti AGD rodiklius iš produkto kategorijos taisyklių, ir tai turi atitikti ISO 14025 arba EN 15804. Naudojamos tik trečiųjų šalių patvirtintos produkto kategorijos taisyklės. Tai turi apimti pirminių duomenų tikrinimą.

Kai kuriose valstybėse narėse gali būti jau nustatyti leidimų suteikimo reikalavimai ir susijusios taisyklės, taikytinos norint nurodyti pastatų visuotinio atšilimo potencialą, tokiu atveju dalyviai tai nurodo pagal tas taisykles. Normavimas ir korekcinio koeficientų taikymas, siekiant pastato dalims skirti balą arba reitingą, leidžiamas, jeigu leidimų suteikimo pastatui reikalavimams arba pastato vertinimui ar sertifikavimo schemai paremti yra nustatytos nacionalinės produkto kategorijos taisyklės.

Jeigu prieš pagrindinio rangovo paslaugų viešąjį pirkimą atliekama analizė, naudojant AGD, projektavimo grupė perkančiajai organizacijai pateikia pagrindinių taikytų techninių prielaidų santrauką, kad jas būtų galima įtraukti į konkurso specifikacijas.

Tikrinimas

B lentelė. Vertintinos pastato dalys

Naujas pastatas	Renovacija
<ul style="list-style-type: none"> - Pamatai ir pagrindas, - struktūrinis karkasas, įskaitant sijas, kolonas ir plokštes, - išorės sienos, apdaras ir izoliacija, - grindys ir lubos, - vidaus sienos, - langai, - stogas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Išorės sienos, apdaras ir izoliacija, - stogo atkūrimas ir izoliacija, - langai. <p>Kai numatytas papildomas grindų plotas arba pastato priestatai, sudarantys >25 proc. esamo naudingo grindų ploto, taip pat turi būti sudaromas naujai pastatytų dalių sąrašas.</p>

Ekspluatacinės savybės vertinamos atliekant pastato gyvavimo ciklo analizę pagal ISO 14040/14044 arba EN 15978. Kvietime teikti pasiūlymus turi būti nurodyta, kuris iš šių metodų bus taikomas vertinant:

- (i) poveikio kategorijos rezultatai – kiekvieno rodiklio susumuoti apibūdinimo rezultatai, gauti taikant nurodytą gyvavimo ciklo analizės metodą;
- (ii) gyvavimo ciklo analizės priemonės balas – vienas balas, gaunamas taikant nacionalinę arba regioninę pastato gyvavimo ciklo analizės priemonę, naudojamą valdžios institucijų;
- (iii) pastato vertinimo sistemos gyvavimo ciklo analizės balas – normuotas svertinis balas, gaunamas iš gyvavimo ciklo analizės grindžiamo kriterijaus, taikomo atliekant nacionalinę arba regioninę pastato vertinimą ir taikant sertifikavimo schemą, naudojamą valdžios institucijų.

Kiekvienu atveju metodika apima bent 2 priede nurodytus gyvavimo ciklo poveikio kategorijos rodiklius.

Jeigu prieš pagrindinio rangovo paslaugų viešąjį pirkimą atliekama gyvavimo ciklo analizė, projektavimo grupė perkančiajai organizacijai pateikia pagrindinių taikytų techninių prielaidų santrauką, kad jas būtų galima įtraukti į konkurso specifikacijas.

Tikrinimas

Projektavimo grupė, projektavimo ir statybos konkurso dalyvis arba PSE konkurso dalyvis turi pateikti siūlomam projektui skirtą medžiagų sąrašą ir gyvavimo ciklo analizės rezultatus; juos reikia nurodyti pagal ISO 14044 arba EN 15978. Lyginimas su orientaciniu pastatu turi būti aprašytas glaustose techninėje ataskaitoje; joje su orientaciniu pastatu lyginama (-os) siūloma (-os) projekto galimybė(s) ir apskaičiuojamas pagerėjimo potencialas. Techninėje ataskaitoje taip

¹³ Reikalaujama, kad, rengiant kiekvieną sistemos AGD, būtų laikomasi produkto kategorijos taisyklių. Jose apibrėžiama, kaip turi būti atliekamas kiekvieno produkto gyvavimo ciklo vertinimas ir tikrinimas, kad būtų užtikrintas nuoseklumas.

<p>Projektavimo grupė, projektavimo ir statybos konkurso dalyvis arba PSE konkurso dalyvis turi pateikti siūlomam projektui skirtų medžiagų sąrašą ir AGD rezultatus; juos reikia nurodyti pagal ISO 14025 arba EN 15804. Lyginimas su orientaciniu pastatu turi būti aprašytas glaustoje techninėje ataskaitoje; joje su orientaciniu pastatu lyginama (-os) siūloma (-os) projekto galimybė (s) ir apskaičiuojamas pagerėjimo potencialas. Techninėje ataskaitoje taip pat aprašoma, kaip yra sprendžiami spręstini techniniai klausimai (kaip nustatyta 1 priede).</p> <p>Kai naudojami pastato vertinimo ir sertifikavimo sistemos rezultatai, konkurso dalyvio akredituotas pastato vertintojas pagal sistemoje taikomą metodiką turi atlikti tikrinimą.</p> <p><i>Perkančiosios organizacijos paskirtas gyvavimo ciklo techninis vertintojas turi atlikti techninės ataskaitos kritinę peržiūrą. Po kritinės peržiūros pateikiamos 3 priede nurodytos rekomendacijos.</i></p>	<p>pat aprašoma, kaip yra sprendžiami spręstini techniniai klausimai (kaip nustatyta 2 priede).</p> <p>Kai naudojami pastato vertinimo ir sertifikavimo sistemos rezultatai, konkurso dalyvio akredituotas pastato vertintojas pagal sistemoje taikomą metodiką turi atlikti tikrinimą.</p> <p><i>Perkančiosios organizacijos paskirtas gyvavimo ciklo techninis vertintojas turi atlikti techninės ataskaitos kritinę peržiūrą. Po kritinės peržiūros pateikiamos 3 priede nurodytos rekomendacijos.</i></p>								
<p>B10.2. Perdirbtų medžiagų įmaišymas į betoną ir mūrą</p> <p><i>Šis kriterijus taikomas, kai visi dalyviai turi parengti struktūrinius betono ir mūro sprendimus. Rekomenduojama šį kriterijų galbūt sujungti su B10.3 kriterijumi, bet tai neturėtų būti daroma pasirinkus B10.1 kriterijų.¹⁴</i></p> <p><i>Šis kriterijus taikomas biurų pastatams, kurių struktūrinis karkasas iš betono, sienos iš blokelių, o vidaus ir išorės sienos – užpildytos bei mūrinės.</i></p> <p>Pirkėjas balus skiria konkurso dalyviams, kurių C lentelėje nurodytų pagrindinių pastato elementų sumos pagal vertę sudaro bent 15 proc. perdirbtų medžiagų ir (arba) šalutinių produktų¹⁵.</p> <p><i>Gali būti nustatytas didesnis minimalus perdirbtų medžiagų kiekio reikalavimas, jeigu su projektavimo grupe dėl to susitariama dar neprasidėjus pagrindinio rangovo paslaugų konkursui.</i></p> <p><i>C lentelė. Įtrauktinos pastato dalys</i></p> <table border="1" data-bbox="192 1007 1104 1204"> <thead> <tr> <th>Naujas pastatas</th> <th>Renovacija</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> - Struktūrinis karkasas, įskaitant sijas, kolonas ir plokštes, - išorės sienos, - grindys ir lubos, - vidaus sienos, - stogas, </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> - Išorės sienos, - vidaus sienos, - stogo atkūrimas. <p>Kai numatytas papildomas grindų plotas arba pastato priestatai, sudarantys >25 proc. esamo naudingojo grindų ploto,</p> </td> </tr> </tbody> </table>	Naujas pastatas	Renovacija	<ul style="list-style-type: none"> - Struktūrinis karkasas, įskaitant sijas, kolonas ir plokštes, - išorės sienos, - grindys ir lubos, - vidaus sienos, - stogas, 	<ul style="list-style-type: none"> - Išorės sienos, - vidaus sienos, - stogo atkūrimas. <p>Kai numatytas papildomas grindų plotas arba pastato priestatai, sudarantys >25 proc. esamo naudingojo grindų ploto,</p>	<p>B10.2. Perdirbtų arba pakartotinai naudojamų medžiagų įmaišymas į betoną ir mūrą</p> <p><i>Šis kriterijus taikomas, kai visi dalyviai turi parengti struktūrinius betono ir mūro sprendimus. Rekomenduojama šį kriterijų galbūt sujungti su B10.3 kriterijumi, bet tai neturėtų būti daroma pasirinkus B10.1 kriterijų¹⁰.</i></p> <p><i>Šis kriterijus taikomas biurų pastatams, kurių struktūrinis karkasas iš betono, sienos iš blokelių, o vidaus ir išorės sienos – užpildytos bei mūrinės.</i></p> <p>Pirkėjas balus skiria konkurso dalyviams, kurių D lentelėje nurodytų pagrindinių pastato elementų sumos pagal vertę sudaro bent 30 proc. perdirbtų medžiagų ir (arba) šalutinių produktų¹¹.</p> <p><i>Gali būti nustatytas didesnis minimalus perdirbtų medžiagų kiekio reikalavimas, jeigu su projektavimo grupe dėl to susitariama dar neprasidėjus pagrindinio rangovo paslaugų konkursui.</i></p> <p><i>Perkančioji organizacija, atsižvelgdama į vietos sąlygas, gali nuspręsti skirti daugiau balų tada, kai medžiagos naudojamos pakartotinai. Tai galėtų būti palankesnis projektų, kuriuos įgyvendinant pakartotinai naudojama esamo pastato pirminė svorį laikanti struktūra, vertinimas.</i></p> <p><i>D lentelė. Įtrauktinos pastato dalys</i></p> <table border="1" data-bbox="1135 1134 2047 1220"> <thead> <tr> <th>Naujas pastatas</th> <th>Renovacija</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> - Struktūrinis karkasas, įskaitant sijas, kolonas ir plokštes, </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> - Išorės sienos, - vidaus sienos, </td> </tr> </tbody> </table>	Naujas pastatas	Renovacija	<ul style="list-style-type: none"> - Struktūrinis karkasas, įskaitant sijas, kolonas ir plokštes, 	<ul style="list-style-type: none"> - Išorės sienos, - vidaus sienos,
Naujas pastatas	Renovacija								
<ul style="list-style-type: none"> - Struktūrinis karkasas, įskaitant sijas, kolonas ir plokštes, - išorės sienos, - grindys ir lubos, - vidaus sienos, - stogas, 	<ul style="list-style-type: none"> - Išorės sienos, - vidaus sienos, - stogo atkūrimas. <p>Kai numatytas papildomas grindų plotas arba pastato priestatai, sudarantys >25 proc. esamo naudingojo grindų ploto,</p>								
Naujas pastatas	Renovacija								
<ul style="list-style-type: none"> - Struktūrinis karkasas, įskaitant sijas, kolonas ir plokštes, 	<ul style="list-style-type: none"> - Išorės sienos, - vidaus sienos, 								

¹⁴ Jeigu konkrečiomis vietos sąlygomis ir planavimo politika remiamas perdirbtų medžiagų naudojimas, perkančioji organizacija gali kiekvienu konkrečiu atveju įvertinti galimybę į kvietimą teikti pasiūlymus kartu su kompleksiniu B10.1 AGD arba gyvavimo ciklo analizės kriterijumi įtraukti ir perdirbtų medžiagų kriterijų. Prielaidos ir gyvavimo ciklo aprašo duomenys, susiję su perdirbtų medžiagų gamybos ir statybos etapu, turėtų būti įtraukti taikant B10.1 kriterijaus reikalavimus.

¹⁵ Atliekų pagrindų direktyvos 5 straipsnyje šalutinis produktas apibrėžtas taip: „Medžiaga ar objektas, gaunamas gamybos procese, kurio pirminis tikslas nėra šios medžiagos ar šio objekto gamyba <...>“.

<p>- pamatai ir pagrindas.</p>	<p>taip pat turi būti sudaromas naujai pastatytų dalių sąrašas.</p>	<p>- išorės sienos, - grindys ir lubos, - vidaus sienos, - stogas, - pamatai ir pagrindas.</p>	<p>- stogo atkūrimas. Kai siūlomas ir numatytas papildomas grindų plotas arba pastato priestatai, sudarantys >25 proc. esamo naudingo grindų ploto, taip pat turi būti sudaromas naujai pastatytų dalių sąrašas.</p>
<p>Perdirbtų medžiagų dalis apskaičiuojama remiantis vidutiniu perdirbtų medžiagų ir (arba) šalutinių produktų masės balansu, atsižvelgiant į tai, kaip jie, <i>atitinkamai</i>, pagaminti ir atvežti į statybvietę:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kiekvienos naudoti sumaišytos partijos, kurios dalis vežama į statybvietę, – pagal EN 12620 (betono užpildas) ir EN 206 (betonas) arba lygiaverčius reikalavimus; - kasmet, kai plokštės, kolonos, blokeliai ir dalys, kurias sudarančių perdirbtų medžiagų dalys nurodytos, pagaminti gamykloje, – pagal EN 12620 (betono užpildas) ir EN 206 (betonas) arba lygiaverčius reikalavimus. <p>Tikrinimas Konkurso dėl pagrindinio rangovo paslaugų dalyviai, projektavimo ir statybos rangovas <i>arba</i> PSE rangovas turi pasiūlyti bendrą perdirbtų medžiagų kiekį, skaičiais nurodydami visų perdirbtų medžiagų dalį, palyginti su bendra nurodytų pastato dalių verte; tai daroma remiantis statybinio produkto gamintojo (-ų) pateikta informacija.</p> <p>Konkurso dėl pagrindinio rangovo paslaugų dalyviai, projektavimo ir statybos rangovas <i>arba</i> PSE rangovas turi aprašyti, kaip bus apskaičiuota ir pagrįsta bendra vertė, įskaitant bent partijos dokumentus, gamyklos gamybos kontrolės dokumentus ir pristatymo dokumentus, taip pat tai, kaip statybos etape bus rengiama trečiųjų šalių atliekama patikra.</p> <p><i>Šių pastato dalių užsakymą ir atvežimą į statybvietę vėliau turės pagrįsti pagrindinis rangovas (žr. D6 skirsnį).</i></p>		<p>Perdirbtų arba pakartotinai naudojamų medžiagų dalis apskaičiuojama remiantis vidutiniu perdirbtų medžiagų ir (arba) šalutinių produktų masės balansu, atsižvelgiant į tai, kaip jie, <i>atitinkamai</i>, pagaminti ir atvežti į statybvietę.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kiekvienos naudoti sumaišytos siuntos, kurios dalis vežama į statybvietę, – pagal EN 12620 (betono užpildas) ir EN 206 (betonas) arba lygiaverčius reikalavimus; - kasmet, kai plokštės, kolonos, blokeliai ir dalys, kurias sudarančių perdirbtų medžiagų dalys nurodytos, pagaminti fabrike, – pagal EN 12620 (betono užpildas) ir EN 206 (betonas) arba lygiaverčius reikalavimus; - visi pakartotinai naudojami produktai, įskaitant jų kilmės patvirtinimą. <p>Tikrinimas Konkurso dėl pagrindinio rangovo paslaugų dalyviai, projektavimo ir statybos rangovas <i>arba</i> PSE rangovas turi pasiūlyti bendrą perdirbtų medžiagų kiekį, skaičiais nurodydami visų perdirbtų arba pakartotinai naudojamų medžiagų dalį, palyginti su bendra nurodytų pastato dalių verte; tai daroma remiantis statybinio produkto gamintojo (-ų) pateikta informacija.</p> <p>Konkurso dėl pagrindinio rangovo paslaugų dalyviai, projektavimo ir statybos rangovas <i>arba</i> PSE rangovas turi aprašyti, kaip bus apskaičiuota ir pagrįsta bendra vertė, įskaitant, bent partijos dokumentus, gamyklos gamybos kontrolės dokumentus ir pristatymo dokumentus, taip pat tai, kaip statybos etape bus rengiama trečiųjų šalių atliekama patikra.</p> <p><i>Šių pastato dalių užsakymą ir atvežimą į statybvietę vėliau turės pagrįsti pagrindinis rangovas (žr. D6 skirsnį).</i></p>	
<p>B10.3. Parametrų reikalavimai atsižvelgiant į vežant užpildo medžiagas išmetamo CO₂ ekvivalento kiekį (Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).</p> <p><i>Šis kriterijus neturėtų būti taikomas tada, kai taikomas B10.1 kriterijus. Siekiant bendros aplinkos apsaugos naudos, rekomenduojama galbūt sujungti šį ir B10.2 kriterijus. Tai visada turėtų būti daroma atsižvelgiant į vietos rinkos sąlygas, o kvietime teikti pasiūlymus turi būti nustatyti ir aiškiai nurodyti abiejų kriterijų korekciniai koeficientai, kuriais bus užtikrinta veiksminga konkurencija ir daugiausia balų skiriama pasiūlymams, kuriuose numatyti geriausi bendrieji aplinkos apsaugos standartai.</i></p> <p>Balai bus skiriami proporcingai pagal tai, kiek vežant kiekvieną toną užpildo medžiagų¹⁶, naudojamų gaminant E lentelėje nurodytas pagrindines pastato dalis, sumažinamas išmetamas CO₂ ekvivalento kiekis. Metodas ir priemonė vežant išmetamam CO₂ ekvivalentui apskaičiuoti turi būti nurodyti kvietime teikti pasiūlymus. <i>Kai kuriose valstybėse narėse gali būti jau nustatyti</i></p>			

¹⁶ Užpildo medžiagos gali būti: i) natūralios (pvz., smėlis, žvyras, skalda), ii) perdirbtos (pvz., statybos ir griovimo atliekos) ir iii) antrinės (pvz., pramoninių procesų šlakas ir pelenai).

statybos leidimų suteikimo reikalavimai ir susijusios priemonės su transportu susijusiam išmetamam CO₂ ekvivalento kiekiui apskaičiuoti, tokiu atveju dalyviai išmetamą kiekį nurodo pagal tas taisykles.

Didžiausią vežant kiekvieną toną užpildo medžiagų išmetamo CO₂ ekvivalento kiekio tikslinį rodiklį perkančioji organizacija galėtų nustatyti remdamasi iš projektavimo grupės gauta informacija. Tai, kartu su jų prielaidomis ir taisyklėmis, turi būti įtraukta į kvietimą teikti pasiūlymus dėl pagrindinio rangovo paslaugų.

E lentelė. Įtrauktinos pastato dalys

Naujas pastatas	Renovacija
<ul style="list-style-type: none"> - Struktūrinis karkasas, įskaitant sijas, kolonas ir plokštes, - išorės sienos, - grindys ir lubos, - vidaus sienos, - stogas, - pamatai ir pagrindas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Išorės sienos, - vidaus sienos, - stogo atkūrimas. <p>Kai numatytas papildomas grindų plotas arba pastato priestatai, sudarantys >25 proc. esamo naudingojo grindų ploto, taip pat turi būti sudaromas naujai pastatytų dalių sąrašas.</p>

Tikrinimas

Projektavimo ir statybos konkurso dalyvis arba PSE konkurso dalyvis turi pateikti taikant kvietime teikti pasiūlymus nurodytą metodą apskaičiuotą vežant kiekvieną užpildo medžiagų, naudojamų gaminant nurodytas pagrindines pastato dalis, toną išmetamo CO₂ ekvivalento kiekį. Turi būti nurodyta transporto rūšis (-ys) ir kiekvienos transporto rūšies išmetamųjų teršalų koeficientas, padaugintas iš atitinkamo medžiagų kiekio, kaip nurodyta kiekių sąrašė.

C. Ardymas, griovimas ir statyb vietės ruošimo darbai

Pagrindiniai kriterijai	Išsamūs kriterijai
TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS	
<p>C1. Griovimo atliekų auditas ir tvarkymo planas</p> <p>Pagal svorį bent 55 proc. nekenksmingų atliekų, susidarančių atliekant griovimo ir ardymo darbus, išskyrus kasimą ir užpildymą, turi būti paruošiamos pakartotinai naudoti, perdirbti ir kitaip regeneruoti. Tai būtų:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) mediena, stiklas, metalas, plytos, akmenys, keraminės ir betoninės medžiagos, regeneruojamos iš pagrindinių pastatų konstrukcijų; (ii) apdailos ir su konstrukcija nesusijusios dalys – durys ir jų rėmai, grindų danga, lubų plytelės, gipso plokštės, plastikiniai profiliai, izoliacinės medžiagos, langų rėmai, langų stiklas, plytos, betonas (blokeliai ir blokinės dalys), plieno armatūros strypai. <p>Prieš pradėdant griovimo ir ardymo darbus, rangovas turi atlikti auditą ir nustatyti, ką galima</p>	<p>C1. Griovimo atliekų auditas ir tvarkymo planas</p> <p>Pagal svorį bent 80 proc. nekenksmingų atliekų, susidarančių atliekant griovimo ir ardymo darbus, išskyrus kasimą ir užpildymą, turi būti paruošiamos pakartotinai naudoti ir perdirbti. Tai būtų:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) mediena, stiklas, metalas, plytos, keraminės ir betoninės medžiagos, regeneruojamos iš pagrindinių pastatų konstrukcijų; (ii) apdailos ir su konstrukcija nesusijusios dalys – durys ir jų rėmai, grindų danga, lubų plytelės, gipso plokštės, plastikiniai profiliai, izoliacinės medžiagos, langų rėmai, langų stiklas, plytos, betonas (blokeliai ir blokinės dalys), plieno armatūros strypai. <p>Prieš pradėdant griovimo ir ardymo darbus, rangovas turi atlikti auditą ir nustatyti, ką galima</p>

<p>pakartotinai naudoti, perdirbti ar regeneruoti. Tai būtų:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) kenksmingų medžiagų (įskaitant elektros ir elektroninės įrangos atliekas), kurias gali reikėti specialiai tvarkyti ir valyti, arba išmetamųjų teršalų, galinčių susidaryti griaunant, nustatymas ir rizikos vertinimas; (ii) kiekių sąrašas, įvairias statybines medžiagas ir produktus išskirstant; (iii) procentinė medžiagų, kurias būtų galima pakartotinai naudoti ir perdirbti, dalis, apskaičiuota remiantis atskiro surinkimo griovimo metu sistemų pasiūlymais. <p>Nustatytos medžiagos, produktai ir dalys turi būti nurodyti griovimo darbų kiekių sąrašė.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Pagrindinis statybos rangovas, projektavimo ir statybos rangovas <i>arba</i> PSE rangovas turi pateikti prieš pradėdant griovimo ir ardymo darbus atlikto audito medžiagą, kurioje būtų nurodytoji informacija.</p> <p>Atliekų susidarymui stebėti ir apskaityti turi būti taikoma sistema. Atliekų ir atliekomis nebelaikomų medžiagų vežimas į paskirties vietą turi būti atsekamas pagal krovinio išsiuntimo pranešimus ir sąskaitas faktūras. Stebėsenos duomenys turi būti teikiami perkančiajai organizacijai.</p>	<p>pakartotinai naudoti ar perdirbti. Tai būtų:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) kenksmingų medžiagų (įskaitant elektros ir elektroninės įrangos atliekas), kurias gali reikėti specialiai tvarkyti ar valyti, arba išmetamųjų teršalų, galinčių susidaryti griaunant, nustatymas ir rizikos vertinimas; (ii) kiekių sąrašas, įvairias sudedamąsias statybines medžiagas ir produktus išskirstant; (iii) procentinė medžiagų, kurias būtų galima pakartotinai naudoti ir perdirbti, dalis, apskaičiuota remiantis atskiro surinkimo griovimo metu sistemų pasiūlymais. <p>Nustatytos medžiagos, produktai ir dalys turi būti nurodyti griovimo darbų kiekių sąrašė.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Pagrindinis statybos rangovas, projektavimo ir statybos rangovas <i>arba</i> PSE rangovas turi pateikti prieš pradėdant griovimo ir ardymo darbus atlikto audito medžiagą, kurioje būtų nurodytoji informacija.</p> <p>Atliekų susidarymui stebėti ir apskaityti turi būti taikoma sistema. Atliekų ir atliekomis nebelaikomų medžiagų vežimas į paskirties vietą turi būti atsekamas pagal krovinio išsiuntimo pranešimus ir sąskaitas faktūras. Stebėsenos duomenys turi būti teikiami perkančiajai organizacijai.</p>
---	---

D. Pastato statyba arba kapitalinės renovacijos darbai

Pagrindiniai kriterijai

Išsamūs kriterijai

TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS

D1. Pagrindinio statybos rangovo naudojami teisėtos medienos šaltiniai

(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).

Visa mediena ir medienos gaminiai¹⁷, kurie turi būti tiekiami pagal sutartį, turi būti teisėtai paruošti pagal Reglamentą (ES) Nr. 995/2010 (ES medienos reglamentas).

Ši techninė specifikacija turi būti siejama su sutarties įvykdymo sąlygomis pagal D7.

Tikrinimas

Bent iki sutarties skyrimo momento pagrindinis rangovas turi pateikti šią informaciją:

- veiklos vykdytojus arba prekiautojus (kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 995/2010), kurie tiekia pastatui statyti naudojamą medieną ir medienos gaminius;
- įrodymus, kad veiklos vykdytojas (-ai), pirmą kartą ES rinkai teikiantis (-ys) medieną ir medienos gaminius, naudotinus statant pastatą, yra įdiegę rizikos vertinimo ir mažinimo procedūras, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 995/2010 6 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose, taip pat, jei taikoma, priemonių, kuriomis prekiautojai gali užtikrinti atsekamumą visoje tiekimo grandinėje, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 995/2010 5 straipsnyje, įrodymus.

D2. Pastato energijos sistemų įrengimas ir perdavimas eksploatuoti

(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).

Atsižvelgiant į viešųjų pirkimų būdą, tai gali būti taikoma ir sistemoms, kurias įrengia energijos paslaugų rangovas, veikiantis kaip trečioji šalis (žr. E skirsnį).

Pagal sutartinius projektus ir specifikacijas turi būti suprojektuotos, įrengtos ir perduotos eksploatuoti šios sistemos:

- šildymo, vėsinimo ir vėdinimo;
- mažos arba nulinės CO₂ emisijos energijos technologijų;
- pastato energijos valdymo;
- apšvietimo valdymo.

Turi būti atliekamas kiekvienos sistemos funkcinio veiksmingumo testavimas, įskaitant veiksmingumo vertinimą.

Šildymo, vėsinimo ir vėdinimo sistemos turi atitikti EN 12599 arba lygiaverčius reikalavimus, taip pat, kaip ir kitos įrengtos sistemos, kitus taikytinus ISO arba nacionalinius standartus arba lygiaverčius reikalavimus.

Tikrinimas

Pagrindinis statybos rangovas arba PSE rangovas turi aprašyti ir įsipareigoti atlikti funkcinio veiksmingumo bandymą, siekiant užtikrinti, kad sistemos veiktų gerai ir atitiktų projekto parametrus.

¹⁷ Mediena ir medienos produktai, patenkantys į ES medienos reglamento taikymo sritį.

<p>D3. Statybvietės atliekų tvarkymas</p> <p>Vykstant statybai ir renovacijai, susidarančių atliekų, išskyrus griovimo atliekas, turi būti ne daugiau kaip 11 tonų šimte kvadratinų metrų bendro vidaus biurų grindų ploto.</p> <p>Prieš statybvietėje pradedant darbus, turi būti parengtas statybvietės atliekų tvarkymo planas. Plane turi būti nustatytos atskiro medžiagų, kurias galima pakartotinai naudoti, perdirbti ir kitaip regeneruoti, rinkimo statybvietėje sistemos. Statybvietės atliekų tvarkymo plane turi būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) statybos produktai, sudarantys pagrindines pastato dalis, įskaitant medieną, stiklą, metalą, plytas, keramines medžiagas, betono ir inertines atliekas, taip pat susijusios pakavimo medžiagos; (ii) statybos produktai, sudarantys dalį pastato apdailos, įskaitant grindų dangą, lubų plyteles, tinko ir gipso plokštes, plastikinius profilius ir izoliacines medžiagas, taip pat susijusios pakavimo medžiagos. <p>Atskirai renkant pakartotinai naudotinas, perdirbtinas ir regeneruotinas medžiagas, turi būti laikomasi Direktyvoje 2008/98/EB nustatytos atliekų hierarchijos.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Pagrindinis statybos rangovas, projektavimo ir statybos rangovas <i>arba</i> PSE rangovas turi pateikti statybvietės atliekų tvarkymo planą, kuriame pateikiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) medžiagų sąrašas, nurodant apskaičiuotą taikant geriausios patirties pavyzdžius susidarančių atliekų kiekį; (ii) apskaičiuota procentinė vykstant statybai atskirai surinktų medžiagų, kurias būtų galima pakartotinai naudoti, dalis; (iii) apskaičiuota procentinė vykstant statybai atskirai surinktų medžiagų, kurias būtų galima perdirbti ir regeneruoti, dalis. <p>Atliekų susidarymui stebėti ir apskaityti, taip pat atliekų vežimui į paskirties vietą atsekti turi būti taikoma sistema. Stebėsenos duomenys turi būti teikiami perkančiajai organizacijai.</p>	<p>D3. Statybvietės atliekų tvarkymas</p> <p>Vykstant statybai ir renovacijai, susidarančių atliekų, išskyrus griovimo atliekas, turi būti ne daugiau kaip 7 tonos šimte kvadratinų metrų bendro vidaus biurų grindų ploto.</p> <p>Prieš statybvietėje pradedant darbus, turi būti parengtas statybvietės atliekų tvarkymo planas. Plane turi būti nurodytos atliekų prevencijos galimybės ir nustatytos atskiro medžiagų, kurias galima pakartotinai naudoti, perdirbti ir kitaip regeneruoti, rinkimo statybvietėje sistemos. Statybvietės atliekų tvarkymo plane turi būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) statybos produktai, sudarantys pagrindines pastato dalis, įskaitant medieną, stiklą, metalą, plytas, keramines medžiagas, betono ir inertines atliekas, taip pat susijusios pakavimo medžiagos; (ii) statybos produktai, sudarantys dalį pastato apdailos, įskaitant grindų dangą, lubų plyteles, tinko ir gipso plokštes, plastikinius profilius ir izoliacines medžiagas, taip pat susijusios pakavimo medžiagos. <p>Atskirai renkant pakartotinai naudotinas, perdirbtinas ir regeneruotinas medžiagas, turi būti laikomasi Direktyvoje 2008/98/EB nustatytos atliekų hierarchijos.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Pagrindinis statybos rangovas, projektavimo ir statybos rangovas <i>arba</i> PSE rangovas turi pateikti statybvietės atliekų tvarkymo planą, kuriame pateikiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) medžiagų sąrašas, nurodant apskaičiuotą taikant geriausios patirties pavyzdžius susidarančių atliekų kiekį ir atliekų prevencijos galimybes; (ii) apskaičiuota procentinė vykstant statybai atskirai surinktų medžiagų, kurias būtų galima pakartotinai naudoti, dalis; (iii) apskaičiuota procentinė vykstant statybai atskirai surinktų medžiagų, kurias būtų galima perdirbti ir regeneruoti, dalis. <p>Atliekų susidarymui stebėti ir apskaityti, taip pat atliekų vežimui į paskirties vietą atsekti turi būti taikoma sistema. Stebėsenos duomenys turi būti teikiami perkančiajai organizacijai.</p>
<p>D4. Apdailos medžiagų ir apdailos pasirinkimas</p> <p>Kiekviena biurų apdailai pasirinkta medžiaga ir pati apdaila turi atitikti toliau E lentelėje nustatytas išmetamųjų teršalų ribas. Šis reikalavimas taikomas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lubų plytelėms, - dažams ir lakams, - grindų ir sienų dangoms iš tekstilės, 	<p>D4. Apdailos medžiagų ir apdailos pasirinkimas</p> <p>Kiekviena biurų apdailai pasirinkta medžiaga ir pati apdaila turi atitikti toliau F lentelėje nustatytas išmetamųjų teršalų ribas. Šis reikalavimas taikomas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lubų plytelėms, - dažams ir lakams, - grindų ir sienų dangoms iš tekstilės,

- laminuotų ir lanksčiųjų grindų dangoms,
- medinių grindų dangoms.

Bandomi jau galutiniai produktai.

F lentelė. Medžiagų ir apdailos išmetamųjų teršalų ribos

Produktas	Išmetamųjų teršalų ribos ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	
	3 dienos	28 dienos
Suminis dujinės organinės anglies kiekis	10 000	<2 000
Formaldehidas	-	<120

Tikrinimas

Pagrindinis statybos rangovas arba PSE rangovas turi pateikti reikalavimus atitinkančius kiekvienos panaudotos medžiagos ir įrengtos apdailos bandymo rezultatus. Išmetamieji teršalai turi būti nustatyti laikantis CEN/TS 16516 arba lygiaverčių produktų bandymo standartų arba ženklinimo, nustatomo bandymui naudojant Europos etaloninę kamerą.

- laminuotų ir lanksčiųjų grindų dangoms,
- medinių grindų dangoms.

Bandomi jau galutiniai produktai.

G lentelė. Medžiagų ir apdailos išmetamųjų teršalų ribos

Produktas	Išmetamųjų teršalų ribos ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	
	3 dienos	28 dienos
Suminis dujinės organinės anglies kiekis	10 000	<1 000
Pusiau lakūs organiniai junginiai	-	100
Formaldehidas	-	<40
Kancerogenai - trichloretilenas - benzenas - bis(2-etilheksil)ftalatas - dibutilftalatas	<10, bendras keturių medžiagų kiekis	<1, kiekvienos medžiagos kiekis

Tikrinimas

Pagrindinis statybos rangovas arba PSE rangovas turi pateikti reikalavimus atitinkančius kiekvienos panaudotos medžiagos ir įrengtos apdailos bandymo rezultatus. Išmetamieji teršalai turi būti nustatyti laikantis CEN/TS 16516 arba lygiaverčių produktų bandymo standartų arba ženklinimo, nustatomo bandymui naudojant Europos etaloninę kamerą.

SUTARTIES VYKDYMO SĄLYGOS

D5. Pastato energijos sistemų įrengimas ir perdavimas eksploatuoti

(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).

Atsižvelgiant į viešųjų pirkimų būdą, tai gali būti taikoma ir sistemoms, kurias įrengia energetikos paslaugų rangovas, veikiantis kaip trečioji šalis (žr. E skirsnį).

Pagal sutartinius projektus ir specifikacijas turi būti įrengtos ir perduotos eksploatuoti šios sistemos:

- šildymo, vėsinimo ir vėdinimo;
- mažos arba nulinės CO₂ emisijos energijos technologijų;
- pastato energijos valdymo;

- apšvietimo valdymo.

Turi būti atliekamas kiekvienos sistemos funkcinio veiksmingumo bandymas, kaip aprašyta laimėjusiame pasiūlyme, įskaitant veiksmingumo įvertinimą.

Pagrindinis statybos rangovas arba PSE rangovas turi pateikti apžvalginės ataskaitos arba sertifikato, kuriuo patvirtinama, kad buvo atliktas pastato paslaugų bandymas, ir kuriame pateikiami duomenys, iš kurių matyti, kad paslaugos atitinka projekto parametrus, kopiją.

D6. Perdirbtų medžiagų įmaišymas

(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).

Užsakius ir į statybvietę atvežus medžiagas, turi būti patikrintas nurodytas kiekvienoje produktų siuntoje esančių perdirbtų medžiagų kiekis¹⁸.

Pagrindinis statybų rangovas arba PSE rangovas nurodytą kiekį turi patikrinti gaudamas informaciją iš naudojamų statybinių produktų tiekėjo (-ų). Ši informacija – tai masės balanso skaičiavimai, pagrįsti partijos bandymo rezultatais, pristatymo dokumentai ir (arba) gamyklos gamybos kontrolės dokumentai. Visais atvejais duomenys turi būti tikrinami trečiųjų šalių atliekamu auditu.

D7. Naudojami teisėtos medienos šaltiniai

(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai. Kai yra galimybė, rekomenduojama vykdyti patikrinimus vietoje, bendradarbiaujant su kompetentinga institucija, atsakinga už Reglamento (ES) Nr. 995/2010 įgyvendinimą).

Perkančioji organizacija turi teisę atlikti visų arba nustatytos dalies pagal sutartį naudojamų medienos produktų atitikties D1 dalyje nustatytoms techninėms specifikacijoms patikrinimus vietoje. Paprašius, rangovas turėtų pateikti įrodymą, kad laikosi ES medienos reglamento.

Dažniausiai, kai rangovas nėra bendrovė, medieną ar medienos produktus ES rinkai pateikianti pirmą kartą, ir tokius produktus gauna iš kitų (Reglamente (ES) Nr. 995/2010¹⁹ apibrėžiamų kaip prekiautojai), rangovas turėtų nurodyti šią su mediena ar medienos produktais, kurių patikrą vietoje reikia atlikti, susijusią informaciją:

- veiklos vykdytojus arba prekiautojus, tiekusius pastatui statyti naudojamą medieną ir medienos gaminius;
- dokumentus arba kitą informaciją, kuria patvirtinama, kad tie medienos produktai atitinka taikomus teisės aktus;
- įrodymus, kad yra įdiegtos rizikos vertinimo ir mažinimo procedūros, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 995/2010 6 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose.

Kai rangovas medieną ar medienos produktus, naudotinus įgyvendinant statybos projektą, ES rinkai pateikia pirmą kartą (Reglamente (ES) Nr. 995/2010²⁰ apibrėžiamas kaip veiklos vykdytojas), rangovas turėtų nurodyti šią su mediena ar medienos produktais, kurių patikrą vietoje reikia atlikti, susijusią informaciją:

- kiekvienos naudojamos rūšies medienos aprašymą, įskaitant prekės ženklą, produkto tipą, bendrinį medžio rūšies pavadinimą ir, kai taikoma, visą medžio rūšies mokslinį pavadinimą;
- medienos ir medienos produktų tiekėjo pavadinimą ir adresą;
- medienos ruošos valstybę, ir kai taikoma²¹:
 - i) valstybės regioną, kuriame mediena buvo paruošta;

¹⁸ Partija – vienodai paženklinto ir tuose pačiuose maišymo įrenginiuose tokiomis pat sąlygomis, laikantis nustatyto maišymo plano ir naudojant tas pačias žaliavas pagamintų produktų kiekis.

¹⁹ Prekiautojas – fizinis ar juridinis asmuo, kuris, vykdydamas komercinę veiklą, vidaus rinkoje parduoda ar perka medieną ar medienos produktus, kurie jau buvo pateikti vidaus rinkai.

²⁰ Veiklos vykdytojas – fizinis ar juridinis asmuo, pateikiantis rinkai medieną ar medienos produktus.

²¹ Daugiau informacijos galima rasti <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R0607&from=>.

ii) medienos ruošos koncesiją;

iii) kiekį (išreikštą tūrio, svorio vienetais ar vienetų skaičiumi),

- dokumentus arba kitą informaciją, kuria patvirtinama, kad tie medienos produktai atitinka taikomus teisės aktus;
- įrodymus, kad yra įdiegtos rizikos vertinimo ir mažinimo procedūros, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 995/2010 6 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose. Tai gali būti sertifikatas arba kitos trečiosios šalies patikrintos sistemos.

Mediena, kuriai taikomos ES miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena (ES FLEGT) arba Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (CITES) licencijos, laikoma paruošta teisėtai pagal Reglamentą (ES) Nr. 995/2010.

Informacinis pranešimas. Tvarūs medienos šaltiniai

Šie ŽVP kriterijai netaikomi pasiūlymui medieną tiekti iš tvarių miškininkystės ūkių dėl šių priežasčių:

kelios valstybės narės taiko savo žaliųjų arba tvarių viešųjų pirkimų kriterijus tvariam miškų tvarkymui apibrėžti ir yra įdiegusios įvairius procesus, kuriais nustatoma, ar sertifikavimo sistemomis užtikrinamas pakankamas patikimumas. Tokiomis aplinkybėmis, vykstant šiam kriterijų rengimo procesui, nebuvo įmanoma nustatyti suderintos tvariai tvarkomo miškų ūkio apibrėžties.

Minėtosios valstybės narės yra bendrai susitarusios, kad apskritai įmonės patikimumą patvirtinančiu pažymėjimu ir Miškų sertifikavimo schemų pripažinimo programa pakankamai užtikrinama, kad patikimai laikomasi jų nacionalinių kriterijų. Nors pageidautina, kad 100 proc. medienos būtų sertifikuota ir tvariai tiekama, tai gali būti sunku pasiekti dėl galimo rinkos paklausos svyravimo, visų pirma tai pasakytina apie MVĮ, paprastai dirbančias su ribotu skaičiumi tiekėjų. To nereikalaujama, o reikalavimo, kad bent 25 proc. medienos būtų iš tvarių šaltinių, turėtų būti nesunku laikytis; tačiau didesnių siekių turinčios valdžios institucijos galėtų nustatyti reikalavimą, kad tokios medienos būtų bent 70 proc., tačiau, prieš skelbiant kvietimą teikti pasiūlymus, rekomenduojama sužinoti, kaip į tai būtų reaguojama rinkoje.

D8. Statybvietės atliekų tvarkymas

(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).

Statybvietėje vykstant statybos darbams, sutartinio statybvietės atliekų tvarkymo plano įgyvendinimas turi būti stebimas ir fiksuojamas ataskaitose. Tai apima duomenis apie statybvietėje atskirai surinktų medžiagų, kurios turėtų būti pakartotinai naudojamos arba perdirbamos, kaip nurodyta techninėse specifikacijose, svorį.

Atliekų ir medžiagų, atskirtų perdirbimui arba pakartotiniam naudojimui, susidarymui stebėti ir kiekiui nustatyti turi būti taikoma sistema. Sistema turi būti taikoma ir atliekų siuntų paskirties vietai atsekti ir patikrinti. Stebėsenos ir sekimo duomenys perkančiajai organizacijai turi būti teikiami periodiškai, kaip susitariama.

Pastaba perkančiosioms organizacijoms dėl medienos gavimo iš teisėtų šaltinių.

Sutartyje turėtų būti nustatytos tinkamos taisomosios priemonės, taikytinos tais atvejais, kai nesilaikoma pirmiau minėtos nuostatos. Informacijos apie šių reikalavimų taikymą ir stebėsenos organizacijas, galinčias patikrinti atitiktį, galima gauti iš kompetentingų nacionalinių institucijų, nurodytų http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/list_competent_authorities_eutr.pdf.

E. Energijos sistemų įrengimas ir energetinių paslaugų teikimas

Pagrindiniai kriterijai	Išsamūs kriterijai
TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS	
<p>E1. Šildymo sistemos, įskaitant bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą</p> <p>Visos šildymo sistemos, įskaitant iš bendros šilumos ir elektros energijos gamybos jėgainių tiekiamą šilumą, tiekiančios šilumą biurų pastato vandeninio arba orinio šildymo paskirstymo sistemoms, turi atitikti atitinkamus pagrindinius ŽVP kriterijus, kuriais užtikrinamas kiekvienos technologijos veiksmingumas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vandeniniai šildytuvai, prie kurių priskiriami 400 kW šiluminės galios katilai ir šilumos siurbliai, ir bendros šilumos ir energijos gamybos sistemos, kurių elektros gamybos pajėgumas ne didesnis kaip 50 kWe, turi atitikti 3.1 ir 3.2 kriterijų specifikacijas. Kriterijus galima rasti adresu http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/criteria/water_based/heaters_lt.pdf; - bendra šilumos ir elektros energijos gamyba, prie kurios priskiriami pirminiai varikliai, kurių energijos gamybos pajėgumas didesnis kaip 50 kWe, turi atitikti 3.1.1 kriterijaus techninę specifikaciją, t. y. turi būti pasiektas bent 75 proc. metinis bendras naudingumas, ir 3.2.2 kriterijaus techninę specifikaciją, t. y. didelio naudingumo kogeneracijos reikalavimus. Kriterijus galima rasti adresu http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/chp_GPP_product_sheet.pdf. <p>Tikrinimas</p> <p>Konkurso dalyviai turi pateikti įrengti siūlomų produktų techninės kokybės duomenis, iš kurių būtų matyti, kaip bus laikomasi atitinkamų ŽVP kriterijų.</p>	<p>E1. Šildymo sistemos, įskaitant bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą</p> <p>Visos šildymo sistemos, įskaitant iš bendros šilumos ir elektros energijos gamybos jėgainių tiekiamą šilumą, tiekiančios šilumą biurų pastato vandeninio arba orinio šildymo paskirstymo sistemoms, turi atitikti atitinkamus išsamius ŽVP kriterijus, kuriais užtikrinamas kiekvienos technologijos veiksmingumas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vandeniniai šildytuvai, prie kurių priskiriami 400 kW šiluminės galios katilai ir šilumos siurbliai, ir bendros šilumos ir energijos gamybos sistemos, kurių elektros gamybos pajėgumas ne didesnis kaip 50 kWe, turi atitikti 3.1 ir 3.2 kriterijų specifikacijas. Kriterijus galima rasti adresu http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/criteria/water_based/heaters_lt.pdf; - bendra šilumos ir elektros energijos gamyba, prie kurios priskiriami pirminiai varikliai, kurių energijos gamybos pajėgumas didesnis kaip 50 kWe, turi atitikti 3.2.1 kriterijaus techninę specifikaciją, t. y. turi būti pasiektas bent 75 proc. metinis bendras naudingumas, ir 3.2.2 kriterijaus techninę specifikaciją, t. y. didelio naudingumo kogeneracijos reikalavimus. Kriterijus galima rasti adresu http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/chp_GPP_product_sheet.pdf. <p>Tikrinimas</p> <p>Konkurso dalyviai turi pateikti įrengti siūlomų produktų techninės kokybės duomenis, iš kurių būtų matyti, kaip bus laikomasi atitinkamų ŽVP kriterijų.</p>

F. Užbaigimas ir perdavimas

Pagrindiniai kriterijai	Išsamūs kriterijai
TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS	
<p>F1. Užbaigto pastato struktūros kokybė</p> <p>Pastato struktūra ir konstrukcija turi būti taip suprojektuotos, kad būtų užtikrintas aukštas standartus atitinkantis sandarumas. Projektinis sandarumas turi būti $4 \text{ m}^3 / (\text{h} \cdot \text{m}^2)$, esant 50 paskalių, kai pastatas naujas, ir $8 \text{ m}^3 / (\text{h} \cdot \text{m}^2)$, esant 50 paskalių, kai atlikta kapitalinė renovacija.</p> <p>Užbaigus pastatą, pagrindinis rangovas turi išbandyti užbaigto pastato struktūros ir konstrukcijos kokybę pagal EN 13829 arba lygiaverčius reikalavimus, siekiant įsitikinti, kad yra užtikrintos projekte numatytos eksploatacinės savybės.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Konkurso dalyvis turi įsipareigoti išbandyti pastato struktūros sandarumą, kai pastatas jau baigtas, ir pašalinti visus galimus trūkumus.</p>	<p>F1. Užbaigto pastato struktūros kokybė</p> <p>Pastato struktūra ir konstrukcija turi būti taip suprojektuotos, kad būtų užtikrintas izoliacinis tolydumas ir aukštas standartus atitinkantis sandarumas. Projektinis sandarumas turi būti $2 \text{ m}^3 / (\text{h} \cdot \text{m}^2)$, esant 50 paskalių, kai pastatas naujas, ir $5 \text{ m}^3 / (\text{h} \cdot \text{m}^2)$, esant 50 paskalių, kai atlikta kapitalinė renovacija.</p> <p>Užbaigus pastatą, pagrindinis rangovas turi išbandyti ir įvertinti užbaigto pastato struktūros ir konstrukcijos kokybę pagal EN 13187 ir EN 13829 arba lygiaverčius reikalavimus, siekiant įsitikinti, kad nėra jokių defektų ir užtikrintos projekte numatytos eksploatacinės savybės.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Konkurso dalyvis turi įsipareigoti išbandyti pastato struktūros šiluminį vientisumą ir sandarumą, kai pastatas jau baigtas, ir pašalinti visus galimus trūkumus.</p>
SUTARTIES SUDARYMO KRITERIJAI	
<p>F2. Mažos arba nulinės CO₂ emisijos energijos šaltinių įrengimas ir perdavimas eksploatuoti</p> <p><i>(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).</i></p> <p>Papildomi balai skiriami konkurso dalyviams, teikiantiems platesnes negu minimalūs garantiniai reikalavimai, kuriais užtikrinamas tinkamas sistemų veikimas, vėlesnės priežiūros paslaugas.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Pagrindinis statybos rangovas arba PSE rangovas turi nurodyti, kokio masto (darbuotojų darbo valandų skaičius, techninė aprėptis) vėlesnės priežiūros paslaugas teiks.</p>	
SUTARTIES VYKDYMO SĄLYGOS	
<p>F3. Užbaigto pastato struktūros kokybė</p> <p>Pagrindinis rangovas turi išbandyti užbaigto pastato struktūros ir konstrukcijos kokybę, siekiant įsitikinti, kad yra užtikrintas projekte numatytas sandarumas. Nustačius defektų, turi būti pasiūlytos taisomosios priemonės.</p> <p>Turi būti atliekamas ventiliatoriaus slėgio bandymas, apimantis bent 20 proc. pastato naudingojo vidaus grindų ploto, siekiant įrodyti, kad projektinis sandarumas yra $4 \text{ m}^3 / (\text{h} \cdot \text{m}^2)$, esant 50 paskalių, kai pastatas naujas, ir $8 \text{ m}^3 / (\text{h} \cdot \text{m}^2)$, esant 50 paskalių, kai atlikta kapitalinė renovacija.</p> <p>Bandymas turi būti atliekamas pagal EN 13829 arba lygiaverčius standartus, priimtinus</p>	<p>F3. Užbaigto pastato struktūros kokybė</p> <p>Pagrindinis rangovas turi išbandyti ir įvertinti užbaigto pastato struktūros ir konstrukcijos kokybę, siekiant įsitikinti, kad užtikrintos projekte numatytos sandarumo ir izoliacinio tolydumo specifikacijos. Nustačius defektų, turi būti pasiūlytos taisomosios priemonės.</p> <p>Tam turi būti atliekamas terminio vaizdo atkūrimo vertinimas pagal EN 13187 ir ventiliatoriaus slėgio bandymas, apimantis bent 20 proc. pastato naudingojo vidaus grindų ploto, siekiant įrodyti, kad projektinis sandarumas yra $2 \text{ m}^3 / (\text{h} \cdot \text{m}^2)$, esant 50 paskalių, kai pastatas naujas, ir $5 \text{ m}^3 / (\text{h} \cdot \text{m}^2)$, esant 50 paskalių, kai atlikta kapitalinė renovacija.</p> <p>Orpūtės durų bandymas turi būti atliekamas pagal EN 13829 arba lygiaverčius standartus,</p>

<p>atitinkamai vietovės, kurioje yra pastatas, pastatų kontrolės įstaigai.</p> <p>Bandymas turi būti atliekamas praktiškai užbaigus pastato statybą. Rangovas turi pateikti apžvalginės ataskaitos arba sertifikato, kuriuo patvirtinama, kad pastatas atitinka sandarumo reikalavimus, kaip nustatyta atlikus bandymą pagal EN 13829 arba lygiaverčius reikalavimus, kopiją.</p>	<p>priimtinus atitinkamai vietovės, kurioje yra pastatas, pastatų kontrolės įstaigai.</p> <p>Bandymas turi būti atliekamas praktiškai užbaigus pastato statybą. Rangovas turi pateikti apžvalginės ataskaitos arba sertifikato, kuriuo patvirtinama, kad pastatas atitinka sandarumo reikalavimus, kaip nustatyta atlikus bandymą pagal EN 13829 arba lygiaverčius reikalavimus, kopiją.</p> <p>Konstrucinėse detalėse nėra jokių didesnių defektų ar netikslumų pagal EN 13187 arba lygiaverčius reikalavimus.</p>
<p>F4. Apšvietimo valdymo sistemos</p> <p><i>(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).</i></p> <p>Sistemos turi būti perduotos eksploatuoti pagal to paties kriterijaus sutarties vykdymo sąlygų 3.3.1 dalį. Pagrindinis rangovas turi pateikti sistemų eksploatavimo vadovą pagal Patalpų apšvietimo įrangos ES žaliųjų viešųjų pirkimų 3.3.1 kriterijų (techninės specifikacijos).</p> <p>Pastate dirbantis asmenys ir <i>(kai taikytina)</i> paskirtas infrastruktūros valdymo paslaugų teikėjas turi būti išmokyti, kaip naudotis sistemomis. Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį į pastato energijos vartojimo sistemos sąsają (F2 kriterijus).</p> <p>Projektavimo grupė, projektavimo ir statybos rangovas arba PSE rangovas turi pateikti apžvalginės ataskaitos arba sertifikato, kuriuo patvirtinama, kad buvo atliktas pastato apšvietimo sistemų bandymas, ir kuriame pateikiami duomenys, iš kurių matyti, kad sistemos atitinka projekto parametrus, kopiją. Papildomai turi būti patvirtinta, kad buvo suteiktos reikalingos medžiagos ir apmokymas.</p>	
<p>F5. Pastato energijos valdymo sistema</p> <p><i>(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).</i></p> <p>Pastato energijos valdymo sistema turi būti perduota eksploatuoti pagal reikalaujamas technines specifikacijas. Pagrindinis rangovas turi pateikti pastato energijos valdymo sistemos eksploatavimo vadovą. Pastate dirbantis asmenys ir <i>(kai taikytina)</i> paskirtas infrastruktūros valdymo paslaugų teikėjas turi būti išmokyti, kaip naudotis pastato energijos valdymo sistema. Tai turi apimti naudojimąsi naudotojo sąsaja energijos duomenims analizuoti ir atsisiųsti naudojant turimas programines įrangos priemones.</p> <p>Pagrindinis statybos rangovas arba PSE rangovas turi pateikti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - apžvalginės ataskaitos arba sertifikato, kuriuo patvirtinama, kad buvo atliktas pastato energijos valdymo sistemų bandymas, kopiją, - duomenis, iš kurių matyti, kad sistemos atitinka projekto parametrus, - patvirtinimą, kad buvo suteiktos reikalingos medžiagos ir mokymas. 	
<p>F6. Mažos arba nulinės CO₂ emisijos energijos šaltinių įrengimas ir perdavimas eksploatuoti</p> <p><i>(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).</i></p> <p>Mažos arba nulinės CO₂ emisijos energijos sistema turi būti perduota eksploatuoti pagal reikalaujamas technines specifikacijas.</p> <p>Pagrindinis statybos rangovas arba PSE rangovas turi pateikti apžvalginės ataskaitos arba sertifikato, kuriuo patvirtinama, kad buvo atliktas energijos sistemų testavimas, ir pateikiami duomenys, iš kurių matyti, kad sistemos veikia pagal projekto parametrus, kopiją.</p>	

F7. Perdirbamų atliekų laikymo vieta

(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).

Užbaigus pastatą, turi būti patvirtinta, jog pastate arba pastato sklype yra speciali laikymo vieta, kad pastate dirbantiems asmenims būtų lengviau atskirti perdirbamas medžiagas ir gyvavimo ciklą baigusius gaminius (remiantis B6 kriterijaus reikalavimais).

Statybos rangovas, projektavimo ir statybos rangovas arba PSE rangovas turi pateikti galutinius išsamius jau įrengtos perdirbamų atliekų infrastruktūros planus.

F8. Oro kokybės bandymas

Pagrindinis rangovas turi išbandyti pastato vidaus oro kokybę per ne daugiau kaip keturias savaites nuo pastato apdailos užbaigimo, naudojant D5 kriterijų atitinkančias medžiagas ir apdailą, ir į jį dar neįsikėlus pastate dirbsiantiems asmenims.

Bandymas turi būti atliekamas kiekvienos atitinkamos konfigūracijos pastato patalpoje, sudarančioje >10 proc. biurų ploto. Atliekant kiekvienos atitinkamos konfigūracijos patalpos bandymą, turi būti bandomos dvi atrinktos patalpos, kurių fasado aspektai skiriasi.

Kiekvienos specifikacijos pastato patalpos, kurioje atliktas bandymas, bandymo rezultatai turi atitikti G lentelėje nustatytus reikalavimus.

H lentelė. Biurų oro kokybės bandymo parametrai

<i>Tikrintina (-os) cheminė(s) medžiaga (-os)</i>	<i>Bandymo parametrai</i>
Suminis dujinės organinės anglies kiekis	<500 μm^3 (aštuonių valandų vidurkis) pagal ISO 16017-2 arba lygiaverčius reikalavimus
Formaldehidas	<100 μm^3 (30 minučių vidurkis) pagal ISO 16000-3 arba lygiaverčius reikalavimus
Kietosios dalelės	Dviejų dydžių kietųjų dalelių aštuonių valandų vidurkis pagal ISO 7708 arba lygiaverčius reikalavimus KD10 50 μm^3 KD2,5 15 μm^3

Pagrindinis statybos rangovas arba PSE rangovas turi atlikti bandymus ir pateikti jų rezultatus, iš kurių būtų matyti, kad laikomasi reikiamų parametru. Turi būti matuojama įprastomis naudojimosi pastatu valandomis ir esant projekte numatytomis vėdinimo sąlygoms, kuriomis sistemos iki bandymo veikė bent 12–24 val.

G. Infrastruktūros valdymas

Pagrindiniai kriterijai	Išsamūs kriterijai
TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS	
<p>G1. Pastato energijos valdymo sistema</p> <p>Infrastruktūros valdytojas, naudodamasis pastato energijos valdymo sistemos duomenimis, pastato naudotojui kas mėnesį turi rengti ataskaitas. Tvarka kasmet turi būti persvarstoma. Ataskaitose pagal sezonus atskirai nurodoma suvartojama šildymo, vėsinimo, vėdinimo ir apšvietimo energija.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Atsiliepdami į kvietimą teikti pasiūlymus, galimi infrastruktūros valdymo paslaugų rangovai arba PSE rangovai turi pateikti savo siūlomą ataskaitų formą.</p>	<p>G1. Pastato energijos valdymo sistema</p> <p>Infrastruktūros valdytojas, naudodamasis pastato energijos valdymo sistemos duomenimis, pastato naudotojui kas mėnesį turi rengti ataskaitas. Tvarka kasmet turi būti persvarstoma.</p> <p>Ataskaitose nurodomos energijos vartojimo pastate tendencijos, duomenys pateikiami atskirai, kad būtų galima pagal sezoną nustatyti, kiek tam tikroje zonoje ar departamente sunaudota šildymo, vėsinimo ir apšvietimo energijos. Ataskaitose turi būti teikiamos taisomųjų veiksmų rekomendacijos ir (arba) patarimai, kaip būtų galima sutaupyti daugiau energijos.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Atsiliepdami į kvietimą teikti pasiūlymus, galimi infrastruktūros valdymo paslaugų rangovai arba PSE rangovai turi pateikti savo siūlomą ataskaitų formą.</p>
<p>G2. Energinio naudingumo principu grindžiama sutartis</p> <p><i>(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).</i></p> <p>Atitinkamai pastato arba infrastruktūros valdytojas, remdamasis pirminiu pastato energijos suvartojimo modeliavimu (žr. A1 kriterijų) turi susitarti dėl apšvietimui, šildymui, vėsinimui, vėdinimui ir papildomai įrangai sunaudojamos energijos ribų. Į šias ribas neįtraukiamas apskaičiuotas su naudotojais susijęs krūvis, pvz., serverių ir nedaug energijos naudojančių įrenginių.</p> <p>Sutartis turi būti grindžiama bent dešimties metų vidutiniais vietovės oro ir laipsniadienių duomenimis. Sutartyje taip pat turi būti nustatyti korekciniai koeficientai, kad būtų galima atsižvelgti į galimus būsimus pastato užimtumo svyravimus, ekstremalų orą ir energijos kainą rinkoje.</p> <p>Jeigu energijos būtų suvartojama daugiau nei nustatytos ribos, atitinkamai pastato arba infrastruktūros valdytojas būtų atsakingas už papildomas išlaidas. Jeigu energijos būtų suvartojama mažiau nei nustatytos ribos, sutaupytais lėšomis būtų pasidalijama su perkančiąja organizacija santykiu 50:50 (arba sutaupytos lėšos pagal susitarimą būtų paskirstytos kitaip). Tvarka kasmet turi būti persvarstoma.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Pastato arba infrastruktūros valdytojas turi sutartimi įsipareigoti laikytis sutartinės tvarkos, įskaitant energijos suvartojimo mastą ir ribas. Turi būti nustatytas nepriklausomai atliekamas metinių duomenų sutikrinimas ir pateikimas.</p>	

<p>G3. Atliekų tvarkymo sistema</p> <p>Pastato valdytojas turi įdiegti sistemas, dėl kurių pastate dirbantiems asmenims būtų suteikta galimybė atskirai perdirbimui šalinti popierių, kartoną, maisto ir gėrimų pakuotes (stiklą, plastiką ir kitas medžiagas, kurioms įdiegtos vietos atskiro rinkimo sistemos). Baterijos, rašalo ir dažų kasetės, IT įranga ir baldai taip pat turi būti renkami ir, esant galimybei, sutvarkomi taip, kad juos būtų galima pakartotinai naudoti arba perdirbti.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Infrastruktūros valdytojai <i>arba</i> PSE rangovai turi pateikti pasiūlymą dėl naudotinių sistemų, įskaitant informaciją apie atliekų srautus, atskyrimo sistemas, darbo tvarką ir rangovus, kurių paslaugomis bus naudojamosi.</p>	<p>G3. Atliekų tvarkymo sistema</p> <p>Pastato valdytojas turi įdiegti sistemas, dėl kurių pastate dirbantiems asmenims ir pastate veikiančioms aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugų teikėjams būtų suteikta galimybė atskirai perdirbimui šalinti popierių (bent dviejų rūšių), kartoną, maisto ir gėrimų pakuotes (stiklą, plastiką ir kitas medžiagas, kurioms įdiegtos vietos atskiro rinkimo sistemos) ir maisto bei aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugų atliekas. Baterijos, rašalo ir dažų kasetės, IT įranga ir baldai taip pat turi būti renkami ir, esant galimybei, sutvarkomi taip, kad juos būtų galima pakartotinai naudoti arba perdirbti.</p> <p>Tikrinimas</p> <p>Infrastruktūros valdytojai <i>arba</i> PSE rangovai turi pateikti pasiūlymą dėl naudotinių sistemų, įskaitant informaciją apie atliekų srautus, atskyrimo sistemas, darbo tvarką ir rangovus, kurių paslaugomis bus naudojamosi.</p>
<p>SUTARTIES VYKDYMO SĄLYGOS</p>	
<p>G4. Energinio naudingumo principu grindžiama sutartis</p> <p><i>(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).</i></p> <p>Energijos duomenys turi būti nepriklausomai sutikrinami, kad būtų galima stebėti metinį pastato energinį naudingumą, vertinamą pagal sutartines energijos suvartojimo ribas. Pastato arba infrastruktūros valdytojas turi pasirūpinti, kad trečiosios šalys sutikrintų komunalinių paslaugų sąskaitų bei skaitiklių ir pastato energijos valdymo sistemos duomenis.</p> <p>Ir valdytojas, ir perkančioji organizacija šiuos duomenis turi kasmet patikrinti, kad galėtų nustatyti, kiek pastatas suvartoja energijos ir kokį nuostolį ir pelną per mėnesį patiria valdytojas ir perkančioji organizacija.</p>	
<p>G5. Atliekų tvarkymo sistema</p> <p><i>(Ir pagrindiniams, ir išsamiems kriterijams taikomi tokie pat reikalavimai).</i></p> <p>Pastato valdytojas turi nuolat, kaip susitariama, stebėti ir skaičiais įvertinti bendrą pastate (-uose) susidarantį atliekų kiekį ir perdirbimo procentą. Infrastruktūros valdytojai <i>arba</i> PSE rangovai perkančiajai organizacijai kas mėnesį turi pateikti skaičiais įvertintą susidariusių atliekų kiekį, nurodomą kaip proporcinę bendro pastate susidariusių atliekų skaičiaus dalį, ir kiekį kilogramais, pagal kiekvienos rūšies atliekas.</p>	

3 GYVAVIMO CIKLO ŠAŅAUDOS

Rengiant biurų pastatų ES ŽVP kriterijus, buvo atsižvelgta į gyvavimo ciklo sąnaudų (GCS) klausimus. GCS galima remtis vertinant bendras sąnaudas, kurias per visą numatytąją pastato eksploatacijos trukmę ar naudingo tarnavimo laiką patiria biurų pastato savininkas. Visų pirma tokiu atveju galima atlikti *lyginamuosius sąnaudų vertinimus per nurodytą laikotarpį, atsižvelgiant į visus aktualius ekonominius veiksnius, susijusius tiek su pradinėmis kapitalo sąnaudomis, tiek su būsimomis eksploataavimo ir turto pakeitimo sąnaudomis*²².

3.1 Atsižvelgimo į gyvavimo ciklo sąnaudas pagrindinė priežastis ir mastas

GCS ypač aktualios tada, kai norima didesnio aplinkos apsaugos veiksmingumo, nes eksploataavimo per visą gyvavimo ciklą sąnaudoms sumažinti, likutinei pastato vertei padidinti ir darbuotojų darbo našumui pagerinti gali prireikti didesnių pradinių kapitalo sąnaudų. Taigi tai gali būti vienas iš būdų priimti veiksmingus ilgalaikio investavimo sprendimus. Apskaičiuota, kad 80–90 proc. pastato eksploataavimo sąnaudų nulengiama dar projektavimo etape. Įsigijus gerą projektą, realu pasiekti, kad, kai siekiami maksimalūs, orientacinė sutaupoma sąnaudų atžvilgiu optimalaus lygio išlaidų komunalinėms paslaugoms suma būtų 35 proc. tų išlaidų, kai pastatas naujas, ir 30 proc., kai atlikta kapitalinė renovacija. Jeigu į GCS įtrauktos išlaidos darbuotojams, sutaupyti galima dar daugiau, nes vieno sutaupyto procento vertė atitinka maždaug pusę tipinių išlaidų biurų komunalinėms paslaugoms.

Taigi, GCS yra svarbi priemonė projekto apibrėžimo, conceptualaus projektavimo ir detalaus projektavimo etapuose, kai šia priemone galima pasinaudoti norint pasirinkti projektą, kurio bendros sąnaudos būtų mažiausios (o likutinė vertė didžiausia) per visą turto gyvavimo ciklą, ir rasti geriausią funkcionalumo ir sąnaudų santykį (angl. *value engineer*). Naujos redakcijos Pastatų energinio naudingumo direktyvoje nustatyta supaprastinta sąnaudų atžvilgiu optimalaus lygio per visą gyvavimo ciklą metodika, taip pat ji nurodyta ES ŽVP energijos kriterijuose. Išsamus GCS vertinimas gali būti atliekamas pagal ISO 15685-5 arba lygiavertius reikalavimus.

3.2 Gyvavimo ciklo sąnaudų sumažinimas taikant ŽVP kriterijus

Biurų pastatams taikomi ES ŽVP kriterijai turės teigiamą poveikį keliems pagrindiniams veiksniams, darantiems įtaką bendroms pastato išlaidoms visą jo gyvavimo ciklą. Tie kriterijai trumpai apibūdinti toliau, kartu nurodant pagrindinius GCS kintamuosius, atkreipiant dėmesį į galimą naudą, kuri visada priklausys nuo kiekvieno projekto specifikos ir ypatybių (pvz., vietos, klimato sąlygų, pasiekiamumo, statybos praktikos).

- *Įsigijimas (preliminariai 20 proc. GCS)*
 - Atrankos kriterijai gali būti taikomi, kai perkamos kvalifikuotų ir patyrusių projekto vadovų, projektavimo grupių, sąnaudų konsultantų ir rangovų paslaugos, tada paprastai sumažėja rizika, kad sąnaudos bus per didelės, ir pagerėja projektų, kuriais diegiamos naujovės, rezultatai.
 - Galimybė sudaryti sutartį dėl energetinių paslaugų, siekiant maksimaliai sumažinti išankstines įsigijimo sąnaudas, įsigyjant naujas ir veiksmingesnes energijos technologijas arba net patobulinant pastato struktūrą, remiama taikant keletą kriterijų. Valdžios institucijos gali preliminariai sutaupyti iki 30 proc. sąnaudų, jeigu patobulinama pastato struktūra (pvz. izoliacija, langai), ir iki 80 proc. sąnaudų, jeigu pasirenkamos tam tikros energijos technologijos (pvz., bendra šilumos ir elektros energijos gamyba, šildymas naudojant biomasę).
 - Kartu pateikiamose ŽVP rekomendacijose pabrėžiama, kaip sutaupomas sąnaudas galima įvertinti atliekant ankstyvą galimybių vertinimą, pvz., lyginant renovuoto ir naujo pastato sąnaudas. Valdžios institucijos 10–40 proc. gali preliminariai sutaupyti renovuodamos esamus pastatus.

²² Davis Langdon. Gyvavimo ciklo sąnaudos – indėlis į tvarią statybą. Bendroji metodika (angl. *Life cycle costing (LCC) as a contribution to sustainable construction: a common methodology*), Europos Komisijai parengta literatūros apžvalga, 2007 m. gegužės mėn.

- Kriterijais, susijusiais su statyba efektyviai naudojant išteklius, skatinama mažinti statybvietėse susidarančių atliekų, taip pat mažinti pagrindinių statybinių medžiagų (pvz., cemento) vežimo sąnaudas ir pakartotinai naudoti statybines dalis – visu tuo galima sumažinti statybos sąnaudas.
- *Eksplotavimas, techninė priežiūra ir pakeitimas (preliminariai 75 proc. GCS)*
 - Efektivaus energijos ir vandens naudojimo kriterijais siekiama sumažinti išlaidas komunalinėms paslaugoms ir pasiekti sąnaudų atžvilgiu optimalų lygį, pripažįstant, kad komunalinės paslaugos sudaro didžiąją dalį pastato eksploatacinių sąnaudų. Atsižvelgiant į tai, kad visoje ES klimato sąlygos skiriasi, modeliuojant apskaičiuota, kad preliminariai sutaupoma 53–74 proc. šildymo, vėsinimo, apšvietimo ir vėdinimo išlaidų, kai biurai nauji, ir 25–53 proc., kai biurai renovuojami.
 - Kriterijai taikomi ir statybos kokybei, siekiant užtikrinti, kad būtų pasiektos projekte numatytos eksploatacinės savybės, taip pat tinkamam šildymo, vėsinimo ir vėdinimo sistemų ir atsinaujinančiosios energijos technologijų diegimui ir perdavimui eksploatuoti, siekiant užtikrinti, kad jos veiktų pagal projekte numatytas specifikacijas. Remiantis įrodymais, kilus problemų, energijos gali būti suvartojama vidutiniškai iki 30 proc. daugiau.
 - Energijos vartojimo pastate stebėseną – svarbus veiksnys optimizuojant veiksmingumą ir nustatant sritis, kuriose ateityje būtų galima dar labiau sutaupyti. Pastato energijos valdymu, taip pat kitų sistemų, pvz., apšvietimo, valdymu teikiama galimybių tai pasiekti, ir šioje srityje taikomi specialiai tam skirti kriterijai. Remiantis įrodymais, dėl tokių sistemų gali būti sutaupyta 15–30 proc. energijos.
 - Projektavimo, statybos ir eksploatavimo projektams, energetinių paslaugų teikėjams ir infrastruktūros valdymo paslaugų teikėjams gali būti taikomas sąnaudų ir naudos dalijimosi kriterijus, taip siekiant skatinti rangovus maksimaliai sumažinti ilgalaikes eksploatavimo sąnaudas, įskaitant energijos ir vandens tiekimo bei atliekų tvarkymo sąnaudas, kad būtų naudinga abiem šalims.
 - Taikant kriterijus esama galimybės atlikti pastato gyvavimo ciklo vertinimą, kurį atliekant galima modeliuoti ir optimizuoti viso pastato ir atskirų jo dalių naudojimo laiką, remiantis apskaičiuotomis pakeitimo sąnaudomis ir tikėtiniu naudojimo laiku.
- *Likutinė vertė*
 - Įgyvendinus ŽVP kriterijų rinkinį bus aišku, kad pagerėjo pastato aplinkos apsaugos veiksmingumas, o tuo, sumažėjus eksploatavimo sąnaudoms ir atsakingai investavus, galima padėti išlaikyti arba padidinti pastato būsimą vertę nekilnojamojo turto rinkoje. Metinis nusidėvėjimas gali sumažėti, vertinant pagal orientacinį 0,8 proc. rinkos vidurkį.
 - Taikant kriterijus, susijusius su pastato paslaugų projektavimu, perdavimu eksploatuoti, stebėseną ir nuolatinį valdymu, greičiausiai pailgės technologijų ir sistemų naudojimo laikas.
 - Įrodyta, kad taikant kriterijus, susijusius su griovimo atliekų audito ir tvarkymo planų rengimu, sumažėja atliekų šalinimo sąnaudos ir nugriovus pastatą susigrąžinama dalis vertės²³.
 - Kartu pateikiamose ŽVP rekomendacijose pabrėžiama galima projektavimo, kuriuo suteikiama galimybė pastatą ateityje pritaikyti kitoms reikmėms, nauda, o vėliau tai gali padėti išlaikyti palankią nekilnojamojo turto vertę.

Taikant šiuos kriterijus taip pat atsižvelgiama į nematerialią naudą, naudotojui lemiančią komfortą, malonumą ir naudingumą. Pvz., iš įrodymų matyti, kad sveikatai palankiuose pastatuose gali būti našiau dirbama, mažėti neatvykimo į darbą dėl ligos atvejų, nors labai sudėtinga tą naudą įvertinti skaičiais²⁴. Žmogiškieji pastato aspektai labai svarbūs, nes išlaidos atlyginimams paprastai būna gerokai didesnės už pastato eksploatavimo, pvz., energijos ar vandens tiekimo, sąnaudas ir sudaro daugiau kaip 90 proc. gyvavimo ciklo sąnaudų, jeigu tik įtraukiamos skaičiuojant.

- Taigi, ŽVP kriterijai apima ir aplinkos kokybės kriterijus, susijusius su dienių apšvietimu, patalpų oro kokybe ir šiluminiu komfortu, ir visų šių veiksnių atžvilgiu esama įrodymų, kad jie labai lemia pastate dirbančių asmenų gerovę ir darbo našumą. Pavyzdžiui, iš įrodymų matyti, kad dėl prasto šiluminio komforto našumas gali sumažėti 4–6 proc., o dėl geros patalpų oro kokybės našumas gali padidėti 8–11 proc. Taip pat turima duomenų, kad esant geram dieniniam apšvietimui gerėja miegas ir didėja budrumas.

²³ Teoriškai vertinama, kad griovimo sąnaudos sudaro 5 proc. gyvavimo ciklo sąnaudų.

²⁴ World Green Building Council (2014 m.). Sveikata, gerovė ir našumas biure. Naujas žaliųjų pastatų etapas (angl. *Health, wellbeing & productivity in office – the next chapter for green buildings*).

TECHNINIAI PRIEDAI

1 priedas

Pagalbinės B10.1 kriterijaus rekomendacijos. Aplinkosauginių gaminio deklaracijų rodiklių sumavimas

Išsamaus konstrukcijos ir eksploatacinių savybių B10.1 kriterijaus dalyje aprašyta, kaip dalyviai galėtų naudoti aplinkosauginę gaminio deklaraciją įrodyti, kaip sumažins biurų pastato statybos poveikį aplinkai. Šioje trumpoje rekomendacijoje nurodyta:

- kada šį kriterijų galima taikyti;
- taisyklės, kurių reikia siekiant užtikrinti pasiūlymų palyginamumą;
- techninė pagalba, kurios reikia pasiūlymų atrankos etape.

Taip pat pabrėžiama, kad AGD turi atitikti ISO 14025 arba EN 15804. Tačiau projektams vertinti gali būti taikomos papildomos esamų pastatų vertinimo ir sertifikavimo schemų normavimo ir korekcinių koeficientų taikymo taisyklės.

1.1. Kada galima naudotis AGD galimybe?

Rekomenduojama B10.1 kriterijų taikyti tik tada, kai įvairius pastato projektus galima palyginti tarpusavyje ir (arba) su orientaciniu pastato projektu. Todėl šis kriterijus aktualus esant šiems viešųjų pirkimų scenarijams:

- kai klientas jau turi orientacinį pastato projektą ir buvo parengtas kiekių sąrašas, kad būtų aiški orientacinė kaina, kurią būtų galima lyginti su kitų pasiūlymų kainomis;
- kai, siekiant projektavimo grupes ir (arba) rangovus paskatinti siūlyti pastato projektus, kuriais diegiamos naujovės, turi būti rengiamas projekto konkursas;
- kai reikalaujama, kad, laikantis esamos pastato vertinimo ir sertifikavimo schemos taisyklių, pastato projektu būtų užtikrintas konkrečių pastato dalių nustatyto lygio aplinkos apsaugos veiksmingumas.

Esant tiems scenarijams, gali būti nustatyta, kad vienas iš sutarties sudarymo kriterijų yra susumuoti aplinkosauginių gaminio deklaracijų rodikliai, naudojami kaip pagrindas vertinant naudingumą.

1.2. Naudojamų aplinkosauginių gaminio deklaracijų atitiktis

Turi būti teikiamas sąrašas nurodytų pastato dalių aplinkosauginės gaminio deklaracijos. Šios AGD turi būti atrinktos taikant tas pačias produkto kategorijos taisykles. Visos AGD turi atitikti ISO 14025 arba EN 15804.

Šias AGD galima papildyti naujais pirminiais pastato dalių duomenimis, bet pagal tas pačias produkto kategorijos taisykles turi būti atliekamas pastato gyvavimo ciklo vertinimas.

Įgyvendinant tam tikras esamas pastatų vertinimo ir sertifikavimo sistemas, AGD rezultatams taikomos normavimo ir korekcinių koeficientų taikymo taisyklės, kad būtų galima gauti palyginamus balus arba reitingus. Jeigu tik pagrindinės produkto kategorijos taisyklės atitinka ISO 14025 arba EN 15804, galima skirti šiuos lyginamuosius balus arba reitingus, o kiekvienas projektas turi būti vertinamas pagal įgyvendinant tą pačią schemą taikomą sistemą.

1.3. Ar pasiūlymams vertinti reikės papildomos kompetencijos?

Vykstant bet kokiam konkurso dėl biurų pastato procesui, pirkėjui greičiausiai prireiks papildomos projektavimo ir techninės kompetencijos, kad galėtų nustatyti reikalavimus ir įvertinti projektus. Todėl pirkėjas gali pageidauti pasitelkti ekspertus dviejuose pagrindiniuose etapuose:

1. kai rengiama trumpa informacija apie projektą ir eksploatacinių savybių reikalavimai – dalyviams turi būti nurodyta, kokių techninių reikalavimų jie turėtų laikytis, kad būtų teikiami projektai, kuriuos tikrai galima palyginti;
2. kai vertinami projektai ir galimybės pasiekti geresnių rezultatų – siekiant padėti pirkėjui, turėtų būti atliekamas techninis dalyvių atsakymų į šio kriterijaus reikalavimus vertinimas.

1.4. Ką reikėtų nurodyti dalyviams?

Kad pasiūlymus būtų tikrai galima palyginti, kvietime teikti pasiūlymus reikia nustatyti šiuos techninius reikalavimus. Kai projektai turi būti vertinami pagal orientacinį pastatą, tai turi būti aiškiai nurodyta, taip pat nurodytų pastatų dalių kiekis turi būti pateiktas skaičiais.

Techniniai nurodymai dalyviams, pastatams vertinti naudojantiems AGD

Spreštiniai techniniai klausimai	Ką tai reiškia praktiškai
a. AGD palyginamumas	<p>AGD turi būti atrinktos taikant tas pačias produkto kategorijos taisykles. Kvietime teikti pasiūlymus turi būti nurodyta produkto kategorijos taisyklių sistema.</p> <p>Kai turi būti taikomos AGD sistemos, susietos su esama pastato sertifikavimo schema, normavimo ir korekcinį koeficientų taikymo taisyklės, kiekvienas projektas turi būti vertinamas pagal tą pačią schemą ir taisykles.</p> <p>Neapibrėžtumas kompensuojamas įtraukiant 1) neapibrėžtumo kokybinį vertinimą, atliekamą remiantis pagrindinių duomenų šaltiniais, tuo, kaip duomenys buvo gauti arba surinkti, ir tuo, su kokios rūšies procesu ir technologija jie susiję; 2) dviejų svarbiausių pastato dalių, nustatytų atlikus analizę, kiekybinį vertinimą (žr. B10.1 kriterijaus A ir B lenteles).</p>
b. Palyginimas remiantis funkcinio lygiavertiškumu	<p>Deklaruojamas vienetas, naudingo tarnavimo laikas ir prielaidos, susijusios su pakeitimui naudojamų dalių tarnavimo laiku, turi atitikti tai, kas nustatyta produkto kategorijos taisyklėse, taikomose produktui arba pastato daliai (žr. ISO 14025 arba EN 15804). Rezultatams pateikti naudojamas bendras deklaruotas vienetas.</p>
c. Pastato dalys, kurioms taikomi kriterijai	<p>Į kriterijų taikymo sritį turi patekti bent šios pastato dalys:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pamatai ir pagrindas, – struktūrinis karkasas, įskaitant sijas, kolonas ir plokštes, – išorės sienos ir izoliacija, – grindys ir lubos, – vidinės sienos, – langai, – stogas.
d. Pastato gyvavimo ciklo ir ribų nustatymas	<p>Turi būti sumuojami AGD, apimančių visą gyvavimo ciklą, rodikliai. Šiose AGD taip pat turi būti atsižvelgta į perdirbimo pasibaigus jo eksploatacijos laikui krūvį ir naudą.</p> <p>Perdirbtos ir pakartotinai naudojamos medžiagos paskirstomos pagal šias taisykles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - žaliavos (gamybos etapas) – pagal ISO 14044 4.3.4.3 skirsnyje nustatytas taisykles; - gaminiai (eksploatacijos pabaiga arba techninės priežiūros etapai) – pagal ISO 15804 6.4.3 skirsnyje nustatytas taisykles.
e. Rezultatų aktualumas visam pastatui	<p>Deklaruotas kiekvienos AGD vienetas turi būti padaugintas iš atitinkamo medžiagų sąrašo nurodyto kiekio. To reikia siekiant užtikrinti galimybę palyginti bendrą kiekvieno pastato projekto poveikį aplinkai.</p>
f. Vertinimo tikslais naudotini gyvavimo ciklo poveikio kategorijos rodikliai	<p>Turi būti naudojami bent EN 15804 nurodyti poveikio kategorijos rodikliai (vadinami parametrais):</p> <ul style="list-style-type: none"> - visuotinio atšilimo potencialas, - troposferos fotocheminio ozono sluoksnio susidarymo potencialas, - stratosferos ozono ardymo potencialas, - dirvožemio ir vandens rūgštėjimo potencialas, - eutrofikacijos potencialas, - abiotinio išteklių (elementų) išsekimo potencialas, - abiotinio išteklių (iškastinio kuro) išsekimo potencialas. <p>Taip pat gali būti įtraukti visi arba kai kurie kiti parametrai, kuriais apibūdinamas išteklių naudojimas, atliekų ir produkcijos šrautai, nustatyti</p>

	<p>EN 15804, jeigu dar nebuvo įtraukti į kitus nurodytus ŽVP kriterijus, pvz., perdirbtų medžiagų, atsinaujinančiosios energijos gamybos.</p> <p>Bendriems pastato dalių AGD rodiklių arba reitingų rezultatams vertinti turi būti taikoma korekcinio koeficientų taikymo pasirinktiems poveikio kategorijos rodikliams sistema. Perkančioji organizacija šią sistemą parenka remdamasi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tinkama esama korekcinio koeficientų taikymo sistema, kurią taikant nustatomas reitingas, pavyzdžiui, sistemos, taikomos keliose patvirtintose produkto kategorijos taisyklių schemose, - korekcinio koeficientų taikymo sistema, pasiūlyta gyvavimo ciklo analizės techninio vertintojo (žr. 3 priedą). <p>Kai, naudojant gyvavimo ciklo analizės priemonę, gaunamas bendras viso biurų pastato balas, atsižvelgti galima tik į šių poveikio kategorijų rezultatus.</p>
--	--

2 priedas

Pagalbinės B10.1 kriterijaus rekomendacijos. Gyvavimo ciklo analizės vykdymas

Išsamaus konstrukcijos ir parametrų reikalavimų B10.1 kriterijaus dalyje aprašyta, kaip dalyviai galėtų naudoti gyvavimo ciklo analizę, kad įrodytų, kaip jie sumažins biurų pastato statybos poveikį aplinkai. Šioje trumpoje rekomendacijoje nurodyta:

- kada šiuos kriterijus galima taikyti;
- taisyklės, kurių reikia siekiant užtikrinti pasiūlymų palyginamumą;
- techninė pagalba, kurios reikia pasiūlymų atrankos etape.

Visais atvejais, kai naudojama gyvavimo ciklo analizė, ši analizė turi būti atliekama pagal ISO 14040 / ISO 14044 arba EN 15978.

2.1. Kada galima naudotis AGD galimybe?

Rekomenduojama 10b kriterijų taikyti tik tada, kai galimybes pagerinti rodiklius galima palyginti su orientaciniu pastato projektu ir (arba) tarp įvairių pastato projektų. Todėl šis kriterijus aktualus esant šioms viešųjų pirkimų scenarijams:

- kai klientas jau turi orientacinį pastato projektą ir buvo parengtas kiekių sąrašas, kad būtų aiški orientacinė kaina, kurią būtų galima lyginti su kitų pasiūlymų kainomis;
- kai, siekiant projektavimo grupes ir (arba) rangovus paskatinti siūlyti pastato projektus, kuriais diegiamos naujovės, turi būti rengiamas projekto konkursas;
- kai reikalaujama, kad pastato projektu būtų užtikrintas konkrečių pastato dalių nustatyto lygio veiksmingumas, tam naudojant gyvavimo ciklo analizę grindžiamą skaičiavimo priemonę.

Esant šioms scenarijams, galima nustatyti, kad vienas iš sutarties skyrimo reikalavimų bus gyvavimo ciklo analizė.

2.2. Ar pasiūlymams vertinti reikės papildomos kompetencijos?

Vykstant bet kokiam konkurso dėl biurų pastato procesui, pirkėjui greičiausiai prireiks papildomos projektavimo ir techninės kompetencijos, kad galėtų nustatyti reikalavimus ir įvertinti projektus. Todėl pirkėjas gali pageidauti pasitelkti tokios kompetencijos turinčius ekspertus dviejuose viešųjų pirkimų proceso etapuose:

1. kai rengiama trumpa informacija apie projektą ir eksploatacinių savybių reikalavimai – dalyviams turi būti nurodyta, kokių techninių reikalavimų jie turėtų laikytis, kad būtų teikiami projektai, kuriuos tikrai galima palyginti;
2. kai vertinami projektai ir galimybės pasiekti geresnių rezultatų – siekiant padėti pirkėjui, turėtų būti atliekamas techninis dalyvių atsakymų į šio kriterijaus reikalavimus vertinimas.

Turi būti reikalaujama, kad techninis vertintojas, remdamasis 3 priede pateiktomis gairėmis, atliktų kiekvieno pasiūlymo gyvavimo ciklo analizės kritinę peržiūrą.

2.3. Ką reikėtų nurodyti dalyviams?

Kad pasiūlymus tikrai būtų galima palyginti, kvietime teikti pasiūlymus reikėtų nustatyti šiuos techninius reikalavimus. Kai projektai turi būti vertinami pagal orientacinį pasatą, tai turi būti aiškiai nurodyta ir turi būti pateiktas medžiagų sąrašas.

Techniniai nurodymai dalyviams, pastatams vertinti naudojantiems gyvavimo ciklo analizę

Spręstiniai techniniai klausimai	Ką tai reiškia praktiškai
a. Metodas ir inventorinės analizės duomenys	<p>Kiekvienos projektavimo grupės taikytinas poveikio vertinimo metodas ir naudotini inventorinės gyvavimo ciklo analizės duomenys turi būti iš anksto tiksliai nurodyti, kad juos būtų galima palyginti.</p> <p>Trūkstams duomenims užpildyti galima naudoti patikrintus pradinis duomenis, kaip nustatyta ISO 14040 / 14044 pateiktose rekomendacijose, o duomenims, gautiems iš aplinkosauginių gaminio deklaracijų, taikomi ISO 14025 arba EN 15978.</p> <p>Neapibrėžtumas kompensuojamas įtraukiant: 1) neapibrėžtumo kokybinį vertinimą, atliekamą remiantis pagrindinių duomenų šaltiniais, tuo, kaip duomenys buvo gauti arba surinkti, ir tuo, su kokios rūšies procesu ir technologija jie susiję; 2) dviejų svarbiausių pastato dalių, nustatytų atlikus analizę, kiekybinį vertinimą (žr. B10.1 kriterijaus A ir B lenteles).</p>
b. Palyginimas remiantis funkciniu lygiavertiškumu	<p>Kaip kiekvieno projekto atskaitos taškas turi būti nurodomos šios pastato savybės (žr. ISO 14040 / 14044 arba EN 15978):</p> <ul style="list-style-type: none"> - atitinkami techniniai ir funkciniai reikalavimai, kaip nustatyta parametrų reikalavimuose, - numatomas naudojimo modelis, - reikalaujamas naudingo tarnavimo laikas. <p>Rezultatams pateikti turi būti naudojamas bendras funkcinis vienetas arba orientacinis vienetas (žr. ISO 14044 arba EN 15978). Nustatant funkcinį vienetą turi būti atsižvelgiama į naudingo tarnavimo laiką.</p>
c. Pastato gyvavimo ciklo ir ribų nustatymas	<p>Analizės ribos – visas būvio ciklas (žr. ISO 14040).</p> <p>Tais atvejais, kai pastatas atnaujinamas, projektavimo grupės turi preliminariai remtis EN 15978 B5 modulių (atnaujinimo ribos).</p> <p>Perdirbtos ir pakartotinai naudojamos medžiagos paskirstomos pagal šias taisykles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - žaliavos (gamybos etapas) – pagal ISO 14044 4.3.4.3 skirsnyje nustatytas taisykles; - gaminiai (eksploatacijos pabaiga arba techninės priežiūros etapai) – pagal ISO 15804 6.4.3 skirsnyje nustatytas taisykles.
d. Pastato dalys, kurioms taikomi kriterijai	<p>Į kriterijų taikymo sritį turi patekti bent šios pastato dalys:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pamatai ir pagrindas, - struktūrinis karkasas, įskaitant sijas, kolonas ir plokštes, - išorės sienos ir izoliacija, - grindys ir lubos, - vidaus sienos, - langai, - stogas.
e. Vertinimo tikslais naudotini gyvavimo ciklo kategorijos rodikliai	<p>Turi būti naudojami bent EN 15978 nurodyti poveikio kategorijos rodikliai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - visuotinio atšilimo potencialas, - troposferos fotocheminio ozono sluoksnio susidarymo potencialas, - stratosferos ozono ardymo potencialas, - dirvožemio ir vandens rūgštėjimo potencialas, - eutrofikacijos potencialas, - abiotinio išteklių (elementų) išsekimo potencialas, - abiotinio išteklių (iškastinio kuro) išsekimo potencialas. <p>Taip pat gali būti įtraukti visi arba kai kurie kiti rodikliai, kuriais</p>

	<p>apibūdinamas išteklių naudojimas, atliekų ir produkcijos srautai, nustatyti EN 15978, jeigu dar nebuvo įtraukti į kitus nurodytus ŽVP kriterijus, pvz., perdirbtų medžiagų, atsinaujinančiosios energijos gamybos.</p> <p>Bendram rezultatui įvertinti turi būti taikoma korekcinų koeficientų taikymo pasirinktiems poveikio kategorijos rodikliams sistema. Perkančioji organizacija šią sistemą parenka remdamasi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tinkama esama korekcinų koeficientų taikymo sistema, pavyzdžiui, korekcinų koeficientų taikymo sistemos, taikomos keliose nacionalinėse gyvavimo ciklo analizės schemose, - korekcinų koeficientų taikymo sistema, pasiūlyta gyvavimo ciklo analizės techninio vertintojo (žr. 3 priedą). <p>Kai, naudojant gyvavimo ciklo analizės priemonę, gaunamas bendras viso biurų pastato balas, galima atsižvelgti tik į EN 15978 nurodytų poveikio kategorijų rezultatus.</p>
--	---

3 priedas

Trumpa informacija gyvavimo ciklo analizės vertintojui

Techninio vertintojo funkcija bus padėti pirkėjui nustatyti konkurso dalyviams taikomas pagrindines taisykles, atsižvelgiant į 1 arba 2 priedą – tai priklauso nuo pasirinktos galimybės.

Techninis vertintojas siūlo korekcinus gyvavimo ciklo poveikio įvertinimo rodiklių rezultatų koeficientus ir susitaria dėl jų su perkančiąja organizacija, išskyrus atvejus, kai tai jau iš anksto nulemta pasirinkus 10B.1 kriterijaus ii arba iii galimybę.

Kai pasiūlymai jau gauti, techninis vertintojas:

- (i) patikrins, kaip susumuoti AGD rodikliai arba
- (ii) atliks kritinę gyvavimo ciklo analizės peržiūrą ir įvertins taikytą metodiką, duomenų kokybę ir palyginamumą.

Kritinė peržiūra bus atliekama pagal ISO 14044 6 skirsnį ir šiuos Europos Komisijos produkto aplinkosauginio pėdsako rekomendacijos (2013/179/ES) skirsnius:

- Kritinis tikrinimas (9 skirsnis, p. 68)
- Duomenų rinkimo kontrolinis sąrašas (III priedas)
- Duomenų kokybės reikalavimai (5.6 skirsnis, p. 36)
- Rezultatų išaiškinimas (7 skirsnis, p. 61).